„TAK ŻYĆ JAK ŻYŁEM - WARTO BYŁO”
Józef Piłsudski

PIŁSUDCZYK

PISMO SPOŁECZNO-HISTORYCZNE **ISSN 12330-5606**

NR 74-75 **Warszawa 2018/2019** **ROK XXX**

Delegacja Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej – TPJP podczas uroczystości odsłonięcia pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego przed Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli

Foto: Jerzy Hlades

Foto: Jerzy Hlades

Bruksela 7 Listopada 2018

Szanowni Czytelnicy !

Kolejny, podwójny 74-75. numer pisma Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej „Piłsudczyk" poświęcony jest 100-letniej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej i 30-lecia powołania Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej - Towarzystwo Pamięci Józefa Piłsudskiego. Z tych na szczególne podkreślenie zasługują: Bezprecedensowa w działalności piłsudczyków wizyta delegacji ZPRP w parlamencie Unii Europejskiej w Brukseli, połączona z odsłonięciem Pomnika Marszałka przed siedzibą ambasady RP. To wydarzenie na trwale wpisuje się w największe dokonania Związku, kierowanego przez gen. zw. Stanisława Władysław Śliwę. Uświetnia liczne przedsięwzięcia organizowane przez terenowe struktury ZPRP upamiętniających 100-lecie Odzyskania niepodległości i 30-lecie powstania Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej. Z innych wydarzeń istotnych w życiu piłsudczykowskim to m.in.: IV Pielgrzymka Związku na Jasną Górę w dniu 23.08.2018 r. w ramach obchodów w/w rocznic.

PIŁSUDCZYKOWSKIE FORUM - zamieszczamy relacje z posiedzeń Zarządu Krajowego ZPRP zorganizowanego, w dniu 5.12. 2018 r. w Kaliszu, uroczyste spotkanie delegacji okręgów i oddziałów Związku z okazji XXX-lecia w Częstochowie, w dniu 23.08.2018r.; fotokronikę z posiedzenia Zarządu Krajowego ZPRP, w dniu 19.03 2019 r. w Rembertowie.

Z ŻYCIA KÓŁ PIŁSUDCZYKOWSKICH - Kronika Wydarzeń terenowych struktur Związku m.in.: z Kraśnika i Warszawy. oraz informacje z lokalnych uroczystościach organizowanych przez terenowe struktury Związku, m.in.: w Kraśniku; Warszawie; Kaliszu. Sycowie; Kozienicach; Głowaczowie; Przasnyszu.

PUBLICYSTYKA - historyczny esej pióra dr Wiesława Leszka Ząbka o „Odzyskaniu Niepodległości" i artykuł młodego adepta poszukiwania prawdy historycznej – Michała Ulicznego „Społeczeństwo i kultura II Rzeczypospolitej", jakże odbiegającego treścią od uprawianych stereotypów czy tworzonych politycznych mitów.

Jestem przekonany, iż prezentowany numer PIŁSUDCZYKA, spotka się z życzliwą oceną i zainteresowaniem.

Redaktor Naczelny
dr Wiesław Leszek Ząbek

OKŁADKA A Delegacja ZPRP w Brukseli

OKŁADKA B Delegacja ZPRP w Brukseli

OD REDAKCJI - SPIS TREŚCI 1

TEMAT Z OKŁADKI

Odsłonięcie pomnika J.Piłsudskiego w Brukseli 1

GORĄCA LINIA

Wystąpienie prezesa S.W.Śliwy w Parlamencie Europejskim 2-4

TRADYCJE

11 listopada na ulicach Gdyni 5

Zarys historii ZPRP - TPJP - Związek Piłsudczyków RP 6-7

Z ŻYCIA KÓŁ PIŁSUDCZYKOWSKICH

Pomnik Niepodległości w Kozienicach - *Marian Śledź* 8

Odsłonięcie pomnika G.Orlicz-Dreszera 9

Odsłonięcie Pomnika Żołnierzy Niepodległości 10-11

Wigilijne spotkanie w Warszawie 12

Kronika wydarzeń - Warszawa 13

Posiedzenie Zarządu Krajowego ZPRP w Kaliszu 14

Odsłonięcie Pomnika J.Piłsudskiego w Kaliszu 15

Oddział Dunaj ZPRP w Wiedniu - *Mariusz A.Michalski* 16

Kronika wydarzeń - Gdańsk 17

Odsłonięcie pomnika J.Piłsudskiego w Namysłowie 18

Kronika wydarzeń - Syców 19

Kronika wydarzeń - Kraśnik - *S.Olszewski, J.Drągowski* 20-25

Uroczystość w Nadleśnictwie Dobieszyn - *S.Olszewski* 26-27

PUBLICYSTYKA

Odzyskanie Niepodległości - *W.Ząbek* 28-31

Społeczeństwo i kultura II Rzeczypospolitej - *M.Uliczny* 31-32

OKŁADKA C - Imieniny Marszałka - Posiedzenie ZK ZPRP

OKŁADKA D - Prezentacja firmy

Temat z okładki

W dniach 4-7 listopada 2018 r. liczna delegacja Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej – TPJP wzięła udział w obchodach 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości, zorganizowanej przez parlamentarzystów RP w Brukseli oraz w uroczystościach odsłonięcia pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego przed Ambasadą Rzeczypospolitej Polskiej w Brukseli. Podczas wizyty prezes ZK ZPRP przemawiał na Forum Parlamentu Europejskiego.

Na zdjęciu członkowie delegacji ZPRP przy Pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego w Brukseli.

Redaguje zespół. Redaktor naczelny - dr Wiesław L.Ząbek, z-ca redaktora - red. techniczny - Tadeusz Ekiert
Przygotowanie do druku: PAT. Foto: Alina Małgorzata Nowacka-Brysiak, Stanisław Olszewski, Lechomir Domaszewicz, Jerzy Hlades
Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania zmian i skrótów w nadesłanych materiałach. Artykułów nie zamówionych redakcja nie zwraca.
Materiały prosimy przesyłać na płytach CD lub pocztą internetową na adres e-mail: pilsudczyk@pat.waw.pl, ***redakcja-saper@o2.pl***
www.pilsudczyk.pl

Zamieszczony ponownie dział „GORĄCA LINIA" [funkcjonujący w początkowym okresie wydawania pisma] zawierał apele, odezwy i teksty świadczące o żywym zainteresowaniu Czytelników wydarzeniami zachodzącymi w naszym kraju, głębokim humanizmie i poczuciu obywatelskiej troski o losy Ojczyzny. Nader wszystko zawierał informację o najistotniejszych przedsięwzięciach realizowanych przez środowiska piłsudczykowskie, jak też relacje z uroczystości patriotyczno-narodowych z udziałem Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej. Do takich wydarzeń, w których uczestniczył nasz Związek należy wizyta delegacji ZPRP w Parlamencie Europejskim w Brukseli jak też uczestnictwo w uroczystości odsłonięcia Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego przed Ambasadą Polską w Brukseli. Prezentujemy zatem obszerne fragmenty wystąpienia przewodniczącego delegacji Związku Piłsudczyków RP, prezesa Zarządu Krajowego gen. zw. Stanisława Władysława Śliwy, podczas otwarcia Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego i na Forum Parlamentu Europejskiego w Brukseli.

BRUKSELA

Wystąpienie prezesa Zarządu Krajowego ZPRP gen. zw. Stanisława W.Śliwy w Parlamencie Europejskim

„Skażonych niewolą nauczył honoru bronić, wiarę we własne siły wskrzeszać ,dumne marzenie z orlich szlaków na ziemię sprowadzać i w twardą rzeczywistość zamieniać. Dał Polsce wolność, granice, moc i szacunek".

(Ignacy Mościcki)

„Utopić zbrodniczy rząd Piłsudskiego we krwi gniecionego wojska polskiego. Droga światowego pożaru prowadzi przez trupa Polski. Naprzód, na Wilno, Mińsk, Warszawę. Marsz!" - rozkazał swoim czerwonoarmistom Michaił Tuchaczewski, dowódca Frontu Zachodniego 2 maja 1920 roku, po przełamaniu frontu polskiego pod Szczarą i Berezyną. Wówczas dwadzieścia trzy dywizje sowieckie uderzyły na trzynaście dywizji polskich, zmuszając je do odwrotu. 5 czerwca na Polskę ruszył Front Południowo-Zachodni Jegorowa z jego zastępcą Stalinem, w którego składzie walczyła ar-

Foto: Jerzy Hlades

Delegacja piłsudczyków w Parlamencie Europejskim w Brukseli

mia konna Siemiona Budionnego, a Armia Polska pod naporem tych sił rozpoczyna odwrót. Premier pewnego mocarstwa zachodniego uznał, że Polska już przegrała, że nie ma dla niej ratunku, że musi przyjąć tak zwane: „Propozycje pokojowe - Włodzimierza Lenina", tj. zdemobilizowanie armii do 50 tysięcy żołnierzy, oddanie Rosji całego uzbrojenia i powierzenie bezpieczeństwa wewnętrznego „milicji robotniczej". Francja zareagowała inaczej. Zamiast broni i amunicji podesłała do Polski 2000 oficerską misję generała Paula Henrysa, udzieliła pożyczki w wysokości 375 milionów franków [wg. szacunku Paderewskiego suma ta wystarczyła jedynie na pokrycie pięciotygodniowej aprowizacji i umundurowania istniejącej polskiej armii], za co zakupiono artylerię, 100 tysięcy austriackich karabinów ręcznych oraz partię samolotów typu „Balilia".

Rząd Stanów Zjednoczonych przyznał Polsce kredyt w wysokości 56 mln dolarów na zakup sprzętu pozostawionego we Francji przez Armię Amerykańską po I wojnie światowej. Głównym problemem stało się przewiezienie zakupionego sprzętu do Polski - przy blokadzie transportów sprzętu przez Czechosłowację. Niemcy zastosowali blokadę w transporcie lądowym i przez Kanał Kiloński oraz Gdańsk.

Powołanie 1 lipca 1920 r. Rady Obrony Państwa i wydanie dramatycznej odezwy do Narodu pozwoliło na zmobilizowanie wszystkich sił zdolnych do noszenia broni i włączenia ich do walki ze wschodnim przeciwnikiem. Szybko rosło Wojsko Polskie, które w krótkim czasie osiągnęło około 900 000 żołnierzy, chociaż czasami bez butów, ubrania, bez karabinów i amunicji, braku pocisków, dodajmy, że czasami głodne.

Nie rozwijając tematu posłużę się przykładem:

Z 205 pułku piechoty z Dywizji Ochotniczej w sierpniu 1920 r. pod Nowogrodem padł cały 3. batalion harcerski piechoty, podobnie jak pod Szydłowem batalion ochotników młodzieży szkolnej, rzemieślników i harcerzy. Byli to młodzi chłopcy 16-18-letni.

Michaił Tuchaczewski nie ukrywał, a w roku 1923 pisał: „że nawet w razie zupełnego rozgromienia Polski -„panów", wojna klasowa nie mogła być przerwana i musiałaby stanowczo przelać się żywiołowo do krajów Europy Środkowej. I dalej: „nie ulega najmniejszej wątpliwości, że gdybyśmy byli zwyciężyli nad Wisłą, wówczas rewolucja ogarnęłaby płomieniem cały ląd europejski".

Przekonany jestem, że marzyła im się zwycięska defilada w **Paryżu.**

Dzisiejsza uroczystość i pomnik, który wczoraj odsłoniliśmy jest wielkim szacunkiem i uznaniem osoby Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego oraz wdzięcznością i szacunkiem dla przeszłości. Bo przecież:

„... stanął Marszałek Piłsudski w szeregu dziejowych obrońców wiary. Pod jego dowództwem zwycięski czyn bohaterskiej armii polskiej... osiągnął znaczenie Lepanta i Wiednia zwycięstwa nad Turkami w roku 1571 i 1683. Za to należy się JÓZEFOWI PIŁSUDSKIEMU wieczna wdzięczność nie tylko obywateli polskich, lecz całego chrześcijaństwa."

Kard. August Hlond, Prymas Polski A.D. 1935

Niech żyje pamięć o największym z Polaków Marszałku Józefie Piłsudskim!

Niech żyje wolna Najjaśniejsza Rzeczypospolita Polska w 100-tu lecie swojej niepodległości!

BRUKSELA

Foto: Jerzy Hlades

BRUKSELA

Fragment wystąpienia prezesa Zarządu Krajowego ZPRP gen. zw. Stanisława W.Śliwy podczas odsłonięcia Pomnika Marszałka J.Piłsudskiego w Brukseli

„Naród który nie szanuje swojej przeszłości nie ma prawa do teraźniejszości ani do swojej przyszłości"

Marszałek Józef Piłsudski

„Skażonych niewolą nauczył honoru bronić, wiarę we własne siły wskrzeszać ,dumne marzenie z orlich szlaków na ziemię sprowadzać i w twardą rzeczywistość zamieniać. Dał Polsce wolność, granice, moc i szacunek".

Ignacy Mościcki

„Naszą największą siłą jest nasza wiara strzeżcie ją i rozwijajcie ją„

Marszałek Józef Piłsudski

Urodzony 5 grudnia 1867 roku w Zułowie jako syn Józefa i Marii z Bilewiczów całe swe życie poświęcił służbie dla dobra Rzeczypospolitej Polskiej tworząc wojsko polskie, państwo polskie po 123 latach niewoli, by wreszcie stanąć jako naczelny wódz zwycięskiej Armii Polskiej w wojnie z bolszewicką Rosją w roku 1920.

To właśnie ta siła i wiara doprowadziła Naród polski do niepodległości w roku 1918, 11 listopada.

Nie byłoby wolnej Polski bez Marszałka Józefa Piłsudskiego i jego żołnierzy legionistów.

Marszałek Józef Piłsudski swoich żołnierzy legionistów uważał za duchowych spadkobierców Powstańców Styczniowych, a w czerwcu 1919 roku dał temu wyraz nadając im specjalne przywileje. Dziś Związek Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej, którego mam zaszczyt i honor być prezesem krzewiąc idee i czyny tego wielkiego Polaka jest naturalnym spadkobiercą tamtych wartości. Pomnik na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, tablica na Kahlenbergu w Wiedniu, tablica na Jasnej Górze, wiele pomników i tablic w całym kraju to nasze dzieło i wdzięczność dla Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Związek Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej w swojej codziennej działalności jest wierny słowom wypisanych na swoich sztandarach: „Bóg Honor i Ojczyzna" i tym słowom jesteśmy wierni - Tak nam dopomóż Bóg!

Foto: Jerzy Hlades

GDYNIA

FOTOKRONIKA

11 LISTOPADA NA ULICACH GDYNI

Foto: Jerzy Hlades

ZARYS HISTORII ZWIĄZKU PIŁSUDCZYKÓW RP TOWARZYSTWO PAMIĘCI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO - ZWIĄZEK PIŁSUDCZYKÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

TPJP powstało 13 września 1988 r. z inicjatywy działaczy niepodległościowych, intelektualistów i aktorów, ludzi nauki, kultury i sztuki, kombatantów i żołnierzy WP. W grudniu [10.12.1988 r.] odbył się I Walny Zjazd na którym wybrano władze stowarzyszenia. Uchwałą ZG TPJP z 23 września 1989 r. powołano redakcję organu prasowego Stowarzyszenia „PIŁSUDCZYK", który początkowo wydawany był w formie biuletynu, a od 1994 r. przyjął formę kwartalnika społeczno-historycznego. Do 2019 roku wydano 75 numerów pisma.

Towarzystwo Pamięci Józefa Piłsudskiego – Związek Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej zrzesza około tysiąca członków zorganizowanych w ponad 40 Okręgach i terenowych oddziałach m.in.: w miastach wojewódzkich i powiatowych [Warszawa, Łódź, Szczecin, Gdynia, Gdańsk, Koszalin, Olsztyn, Białystok, Radom, Wrocław, Częstochowa, Ciechanów, Głowaczów, Kalisz, Kraśnik, Lidzbark Warmiński, Mława, Pułtusk, Przasnysz, Wyszków, Ostrów Maz., Bemowo Piskie, Rozewie, Syców, Szczuczyn].

TPJP posiadał własny sztandar i odznakę z wizerunkiem Marszałka J. Piłsudskiego, którego uroczyste poświęcenie odbyło się 25 kwietnia 1993 r. w Katedrze Polowej WP, z udziałem córki Marszałka p. Jadwigi Piłsudskiej – Jaraczewskiej.

Cele statutowe Towarzystwa to: propagowanie czynu i myśli państwowotwórczej Józefa Piłsudskiego, kształtowanie postaw obywatelskich na podstawie idei, jakie głosił, patriotyczne wychowanie młodzieży, opieka nad miejscami pamięci narodowej, gromadzenie pamiątek związanych z naszych patronem i czynem niepodległościowym. Jednym z nadrzędnych zadań jest współpraca ze szkołami i młodzieżą oraz organizacjami i stowarzyszeniami kultywującymi tradycje niepodległościowe.

W preambule deklaracji programowej Towarzystwa Pamięci Józefa Piłsudskiego [Związek Piłsudskiego RP] czytamy:

Jesteśmy Piłsudczykami. *Łączy nas miłość do Człowieka, który wbrew wszystkiemu i wszystkim budował w ludziach wiarę w przyszłą Niepodległą i do tej Niepodległości naród doprowadził.*

Jesteśmy Piłsudczykami. *Chcemy, aby postać i dzieło Komendanta wrastały w narodową pamięć, aby stały się wzorem i drogowskazem dla pokoleń Polaków.*

Jesteśmy Piłsudczykami. *Dążymy do tego, aby w warunkach tworzenia nowego ładu i transformacji ustrojowej w Polsce, myśl państwowa Józefa Piłsudskiego miała istotny wpływ na działalność władz i elit politycznych.*

Jesteśmy Piłsudczykami. *Tak jak On dążymy do państwa prawa i demokracji, z silną władzą wykonawczą wykluczającą anarchię.*

Jedną z istotnych inicjatyw Zarządu Głównego TPJP była uchwała z dnia 23 września 1989 r. zobowiązująca do utworzenia Obywatelskiego Komitetu Budowy Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie. Wysiłkiem organizacyjnym Towarzystwa , ukonstytuował się Komitet Budowy, w którego skład weszło 7 członków TPJP, a przewodniczącym Komitetu został wiceprezes Zarządu Głównego TPJP p. Zygmunt Korwin – Sokołowski. Wielkim wysiłkiem OKBPMIP, w dniu 14 sierpnia 1995 r. – w 75-tą rocznicę Bitwy Warszawskiej – z udziałem Prezydenta RP p. Lecha Wałęsy i córki Marszałka p. Jadwigi Piłsudskiej – Jaraczewskiej, został odsłonięty Pomnik Józefa Piłsudskiego na Placu Jego imienia. Był to kolejny pomnik. Pierwszy, staraniem Oddziału Białostockiego TPJP, został odsłonięty Pomnik Marszałka w Białymstoku w 73 rocznicę odzyskania Niepodległości [11.11.1991 r.]. W uroczystości odsłonięcia Pomnika wziął udział Prezydent RP na Uchodźstwie p. Ryszard Kaczorowski.

Z inicjatywy oddziałów i kół Towarzystwa powstało szereg innych pomników Marszałka m.in.: w Głowaczowie [2.11.1989r.], w Parczewie [8.11.1992r.], w Janowie [30.05.1994r.], w Konstantynowie [11.11,1994r.], w Opatowcu [25.12.1994r.], w Bychawie [28.05.1995r.], w Wołominie [13.08.1995r.], w Częstochowie [11.11.1997r.], w Mławie [8.11.1998r.], w Bielsku Podl. [19.09.1999r.], Szczecinie [19.03.2000r.], Gdyni [10.11.2013 r.]. W okresie działalności Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej – Towarzystwo Pamięci Józefa Piłsudskiego odsłonięto kilkadziesiąt obelisków i tablic epitafijnych w wielu regionach Polski. Prawie w każdym mieście wojewódzkim czy w większości miast powiatowych zostały odsłonięte pomniki, obeliski czy tablice epitafijne poświęcone Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu. Tyczy to również nazwy ulic, placów czy instytucji samorządowych lub państwowych, którym nadawano imię Marszalka.

Związek zainspirował szereg szkół podstawowych i ponadpodstawowych ażeby przyjęły imię Józefa Piłsudskiego m.in.: Szkoła Podstawowa nr 3 w Wołominie, IX Liceum Ogólnokształcące w Gdyni, 14 Gimnazjum w Olsztynie, Szkoła Powszechna w Chorzelach czy Szkoła w Bogate. Aktualnie ponad 60 byłych Gimnazjów i szkół ponadpodstawowych nosiło lub nosi imię Marszalka Józefa Piłsudskiego. W wielu funkcjonują Izby Pamięci Marszałka z których szczególnie prężnie działa Izba Pamięci w Rogóźu prowadzona przez Halinę i Józefa

Zysk. W terenowych strukturach Związku, w szerokim zakresie podejmowana jest działalność redakcyjno – edytorską, organizowane są konkursy, wystawy sesje popularno- naukowe czy okolicznościowe wieczornice poświęcone Marszałkowi J. Piłsudskiemu.

Wiele uwagi TPJP - ZPRP przywiązuje do obchodów uroczystości patriotyczno- narodowych, aktywnie uczestnicząc w świętach państwowych, niepodległościowych i kombatanckich. W stały kalendarz uroczystości niepodległościowych weszły obchody rocznic związanych z Marszałkiem m.in.; 5 grudnia – dzień urodzin, 19 marca – dzień imienin, 12 maja – dzień śmierci J. Piłsudskiego, a które obchodzone są nie tylko przez środowiska piłsudczykowskie, ale też inne ugrupowania niepodległościowe i kombatanckie. Do ceremoniału wojskowego, wszedł zapoczątkowany przez Piłsudczyków obyczaj składania przez najwyższe władze państwowe i wojskowe pod Pomnikiem Marszałka na Placu Józefa Piłsudskiego w Warszawie, wieńców i wiązanek kwiatów z okazji świąt państwowych i narodowych. Z inicjatywy TPJP, w dniu 16 września 1996 r. powołano w Warszawie Porozumienie Organizacji Niepodległościowych, Piłsudczykowskich i Kombatanckich, Konwent Seniorów i Radę Programową, celem koordynacji centralnych uroczystości organizowanych w Warszawie przez organizacje kombatanckie i niepodległościowe, a które aktywnie działało do 2010 r. Członkowie Związku byli aktywnymi uczestnikami innych organizacji i stowarzyszeń o prowenencji niepodległościowej, m.in.: Stowarzyszenie Olszynka Grochowska, Rodziny Katyńskie czy Stowarzyszenie Katyńskie „Wdowi Grosz".

IV Walne Zgromadzenie Delegatów TPJP, które obradowało 24 października 1998 r. w Warszawie podjęło uchwałę o dokonaniu zmian statutu Towarzystwa. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Ostrołęce z dnia 21 października 1998 r. Stowarzyszenie przyjęło nazwę ZWIĄZEK PIŁSUDCZYKÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ- TOWARZYSTWO PAMIECI JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO. Z uwagi na konieczność dostosowania Statutu do zmieniającej się rzeczywistości społeczno-politycznej dokonano kolejnych poprawek i uzupełnień w Statucie Związku m.in. na : VI Kongresie Delegatów, w dniu 9 czerwca 2007 r.; VIII Kongresie Delegatów, w dniu 27 listopada 2011 r.; IX Nadzwyczajnym Kongresie Delegatów, w dniu 12 kwietnia 2013 r. Postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy Związek Piłsudczyków RP **został zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem KRS 308552.**

Dużą uwagę Stowarzyszenie przywiązuje do symboliki związkowej, gdzie obok odznak związkowych wprowadzono strój organizacyjny i stopnie związkowe. Zasady używania umundurowania oraz przyznania stopni i odznaczeń Związkowych określa Regulamin - zgodnie ze Statutem ZPRP - zatwierdzony jest przez Zarząd Krajowy ZPRP- TPJP. Zgodnie też ze Statutem ZPRP & 9 i & 11 - symbolami Związku są: sztandar; odznaka organizacyjna Związku, którą jest profil głowy Józefa Piłsudskiego zwrócony w prawo, z napisem – w otoku – Związek Piłsudczyków RP.; strój organizacyjny z czapką maciejówką. Związek może nadawać odznaki organizacyjne: Order Honorowy Związku Piłsudczyków RP [noszony na szyi]; Krzyż „Za zasługi dla Związku Piłsudczyków RP" [złoty, srebrny i brązowy]; Ryngraf „Za Zasługi dla Związku Piłsudczyków RP"; Dyplom uznania w stylizowanej okładce z odznaką Związkowa.

Wiele terenowych okręgów i oddziałów ZPRP posiada sztandar związkowy. W dniu 10 marca 2012 r. nowy sztandar Zarządu Krajowego ZPRP poświecił w Katedrze Polowej WP ks. biskup polowy gen. bryg. dr Józef Guzdek.

Nowy impuls w działalności ZPRP-TPJP przyniosły obchody XXV lecia Związku, uroczyście obchodzone w dniu 14 listopada 2015 r. w Gdyni. Sukcesywnie organizowane są pielgrzymki piłsudczykowskie do Sanktuarium Narodowego min,: na Jasnej Górze w Częstochowie, w Zułowie na Litwie i Kahlenbergu we Wiedniu. Na XI Kongresie Delegatów ZPRP prezesem Zarządu Krajowego Związku Piłsudczyków RP – TPJP ponownie wybrano kol. Stanisława Władysława Śliwę, który tą funkcję zajmuje do obecnej chwili. W związku z tym wyborem nastąpił zasadniczy wzrost efektywności działania zarówno Zarządu Krajowego jak i terenowych struktur Związku. Wzrosła ilość powoływanych lub reaktywowanych do ponownej działalności Oddziałów i Okręgów Związku.

Nastąpił także radykalny wzrost działalności związanej ze Statutowym obowiązkiem popularyzowania dokonań Józefa Piłsudskiego i materialnego upamiętniania Jego wizerunku. Zgodnie ze Statutem & 13, ust. 4 jesteśmy zobligowani do tworzenia Społecznych Komitetów Budowy pomników , obelisków, tablic epitafijnych upamiętniających Józefa Piłsudskiego. Powstały zatem – w ostatnim okresie – Pomniki Marszała ,m.in. : W Gdyni, Rozewiu, Gdańsku, Koszalinie, Warszawie, Olecku-Giże, Krakowie, Kaliszu, Kozienicach czy ostatnio w Namysłowie. Podkreślenia wymaga wielkopomne dzieło Związku jakim było, dokonanie podczas II Pielgrzymki Piłsudczyków, w dniu 18.08.2016 r. odsłonięcie i poświęcenie na Jasnej Górze w Częstochowie Tablicy Epitafijnej Józefa Piłsudskiego, w 95. Rocznicę pielgrzymki marszałka do Hetmanki Polskiej, w podziękowaniu za zwycięstwo w 1920 roku.

Podobny impuls w działalności Związku przyniosły uroczyste obchody 150- tej rocznicy urodzin marszałka Józefa Piłsudskiego oraz 100. – lecie Odzyskania Niepodległości i XXX – lecie utworzenia Związku. Stały się one dodatkowym impulsem do zorganizowania szeregu uroczystości patriotyczno-religijnych, powołania nowych Oddziałów ZPRP i wręczenia sztandarów związkowych.

Wyrazem tego była: IV Pielgrzymka Piłsudczyków na Jasną Górę w Częstochowie, zorganizowana w dniach 22-23.08.2018 r. podczas której odbyły się uroczyste obchody XXX – lecia Związku Piłsudczyków RP: odsłonięcie Pomnika Marszałka w Brukseli, w dniach 7-11.11.2018 r.; wystąpienie prezesa Zarządu Krajowego, gen. zw. Stanisława Władysława Śliwy na forum w Parlamencie Europejskim.

Aktualnie Związek Piłsudczyków RP w całym kraju liczy 45 oddziałów z reguły w głównych miastach Polskich, w tym 7 okręgów o zasięgu wojewódzkim.

Zarząd Krajowy ZPRP

KOZIENICE

POMNIK NIEPODLEGŁOŚCI W KOZIENICACH

11 listopada 2018 r., w setną rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości na Ziemi Kozienickiej odsłonięto „Pomnik Niepodległości". Poświęcenia Pomnika dokonał ks. Biskup Henryk Tomasik.

Mieszkańcy Ziemi Kozienickiej niejednokrotnie manifestowali swoje przywiązanie do idei Niepodległej Polski. Często czynili to w sposób czynny, z bronią w ręku, płacąc za to ogromną cenę, także tą najwyższą – cenę swojego życia i swoich rodzin. Brali udział w powstaniach narodowych, obydwu światowych wojnach, w wojnie z bolszewikami. Nieśli w sobie ducha wolności, w latach komunistycznego zniewolenia.

Pod dowództwem Józefa Piłsudskiego stoczona została w dniach 22–26 października 1914 roku bitwa pod Anielinem i Laskami. W krwawych walkach zginęło wtedy ponad 200 legionistów. Ich mauzoleum znajduje się w Żytkowicach.

Jesienią 1915 roku stacjonowali w Kozienicach Legioniści Polscy dowodzeni przez Zygmunta Zielińskiego. Mieścił się również punkt werbunkowy, przez który przeszło ok. 300 ochotników.

Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu twórcy odzyskania przez Polskę niepodległości 18 marca 1926 r. Radni Kozienic przyznali – Honorowe Obywatelstwo Kozienic.

Na Kozienickim Cmentarzu Komunalnym znajduje się także Kwatera Legionowa poległych legionistów.

Dlatego w 100-tną Rocznicę Odzyskania przez Polskę Niepodległości, postanowiliśmy wybudować „Pomnik Niepodległości". Głównym przesłaniem idei budowanego pomnika było upamiętnienie tych wszystkich, którzy walcząc o niepodległość w trudnych czasach naszej historii: „oddali życie, przelali krew" , a także tym którzy, „słowem i czynem dali nam wolność".

W skład Komitetu weszli: Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej, Stowarzyszenie „Pamięci i Przyszłość", NSZZ Solidarność Ziemia Radowska, Związek Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej w Kozienicach oraz osoby nie zrzeszone.

Przewodniczącym powołanego Społecznego Komitetu Budowy Pomnika został Marian Śledź, będący jednocześnie Przewodniczącym Związku Piłsudczyków Koła w Kozienicach.

Po odsłonięciu Pomnika i przemówieniach okolicznościowych odbył się Apel Pamięci, a następnie złożono wieńce i wiązanki kwiatów.

Odsłonięciu Pomnika towarzyszył piknik historyczny na placu przyległym do Pomnika. Odbył się też koncert w sali kameralnej Centrum Kulturalno-Artystycznym w Kozienicach.

Prezes ZPRP Koło Kozienice
Marian Śledź

Fot. Kamil Zapora

JADÓW

Odsłonięcie pomnika gen. Gustawa Orlicz-Dreszera

W Jadowie, pow. Wołomiński, dnia 6.10.2018 r. dokonano uroczystego odsłonięcia pomnika gen. dyw. Gustawa Orlicz-Dreszera, który urodził się 2. 10. 1889 r. w Jadowie, a zmarł w katastrofie lotniczej 16.07.1936 r. Organizatorami uroczystości byli: Starosta Wołomiński Kazimierz Rakowski oraz wójt Gminy Jadów Dariusz Kokoszka. Patronat Honorowy objął Marszałek Senatu Stanisław Karczewski, a w skład Komitetu Honorowego weszli, m.in.: ks. bp Ordynariusz Warszawsko-Praski Romuald Kamiński, Wojewoda Mazowiecki Zdzisław Sipiera oraz Marszałek Województwa Mazowieckiego Adam Struzik, którego reprezentowała p. Bożena Żelazowska.

Pomysłodawcami Pomnika byli: wieloletni starosta wołomiński Konrad Rytel i wójt Dariusz Kokoszka. Uroczystość odsłonięcia Pomnika w Jadowie uświetnili: Kompania Honorowa żołnierzy z 1. WBPanc. z Wesołej; Orkiestra Reprezentacyjna WP; przedstawiciele parlamentarzystów; władz samorządowych; organizacji społecznych; piłsudczycy; młodzież szkolna oraz poczty sztandarowe, m.in.: z Okręgu Mazowieckiego i Okręgu Nadbużańskiego ZPRP.

WLZ

PRZASNYSZ

Odsłonięcie Pomnika Żołnierzy Niepodległości

29 listopada 2018 roku w Przasnyszu w 188 rocznicę wybuchu Powstania Listopadowego i 100 rocznicę odzyskania niepodległości odbyło się uroczyste odsłonięcie Pomnika Żołnierzy Niepodległości.

Pomnik jest hołdem dla mieszkańców Przasnysza, żołnierzy Polskiej Organizacji Wojskowej oraz bohaterów wojny polsko – sowieckiej 1920 roku. Głównym organizatorem były władze samorządowe Przasnysza, Związek Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej Okręg Przasnyski, Fundacja „Nam i Pokoleniom" oraz 2. Ośrodek Radioelektroniczny.

Uroczystości rozpoczęły się Mszą Świętą w intencji Żołnierzy Niepodległości w Kościele pod wezwaniem Chrystusa Zbawiciela w Przasnyszu koncelebrowaną przez Ordynariusza Diecezji Płockiej Księdza Biskupa Piotra Liberę. Uczestniczyli: Pan gen. bryg. Sławomir Owczarek – Inspektor Rodzajów Wojsk Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych, płk Witold Łukaszewski – Szef Zarządu Rozpoznania i Walki Elektronicznej Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych, płk dr Mariusz Gułaj dowódca 2. ORel, żołnierze, przedstawiciele władz samorządowych miasta i powiatu przasnyskiego,harcerze, poczty sztandarowe szkół przasnyskich oraz mieszkańcy miasta i regionu.

Dalsza część uroczystości odbyła się w parku miejskim przy ulicy Makowskiej. Wojskową asystę honorową uroczystości za-

pewniał 2. Przasnyski Ośrodek Radioelektroniczny. Wartę honorową przy pamiątkowych obeliskach pełnili żołnierze Ośrodka, harcerze i strażacy Państwowej Straży Pożarnej. Modlitwę w intencji żołnierzy Polskiej Organizacji Wojskowej odmówił Ksiądz Biskup Piotr Libera. Odsłonięcia Pomnika dokonali: Biskup Piotr Libera, gen. bryg. Sławomir Owczarek, płk dr Mariusz Gułaj, Burmistrz Przasnysza Pan Łukasz Chrostowski oraz rodziny żołnierzy wymienionych na tablicach pamiątkowych Pomnika.

Odsłonięcia piątego głazu upamiętniającego rozbrojenie garnizonu niemieckiego przez żołnierzy POW Przasnysz 11 listopada 1918 roku dokonali: płk dypl. Witold Łukaszewski i płk dr Mariusz Gułaj. Następnie uczniowie przasnyskich szkół wzięli udział w zasadzeniu Dębów Wolności – które mają upamiętnić członków Rady Regencyjnej, w tym kardynała Aleksandra Kakowskiego i Józefa Piłsudskiego.

Po poświęceniu Dębów Wolności przez Biskupa Piotra Liberę został odczytany apel poległych, a kompania honorowa Ośrodka oddała salwę honorową.

Uroczystość zakończyło złożenie wieńców przez delegacje wojska, władz samorządowych, rodzin żołnierzy niepodległości, organizacji społecznych, instytucji i młodzieży szkół przasnyskich.

Z.K.

WARSZAWA

WIGILIJNE SPOTKANIE

18 grudnia 2018 roku w sali kolumnowej rembertowskiego ratusza zebrali się członkowie Mazowieckiego Okręgu Związku Piłsudczyków i członkowie Koła nr 13 Stowarzyszenia Saperów na tradycyjnym spotkaniu opłatkowym. To wspólne spotkanie obu organizacji działających w środowisku rembertowskim ma już trzyletnią tradycję. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością władze dzielnicy Rembertów : burmistrz dzielnicy - Pani Agnieszka Kondeja, z-ca burmistrza - Pan Mieczysław Golónka, z-ca burmistrza - Pan Zbigniew Cierpisz oraz grupa radnych dzielnicy z jej przewodniczącym Panem Józefem Melakiem. Obecny był także Prezes Zarządu Głównego Stowarzyszenia Saperów Polskich Pan płk Tadeusz Dzikowski oraz ks. wikariusz parafii p.w. św. Rafała Kalinowskiego – patrona saperów.

Spotkanie otworzył Prezes Mazowieckiego Okręgu Związku Piłsudczyków - Pan gen. dyw. zw. Wiesław Ząbek witając serdecznie wszystkich uczestników spotkania.

„Spotykamy się dzisiaj w przededniu świąt bożego narodzenia w licznym gronie piłsudczyków i saperów – jesteśmy organizacjami działającymi na terenie Rembertowa i Mazowsza w pewnej symbiozie – wiele naszych celów działania ma bardzo podobny charakter i dzisiejsze spotkanie to potwierdza. Szczególne słowa powitania kieruję do przybyłych na nasze spotkanie władz Dzielnicy. Wasza obecność świadczy o docenianiu naszej działalności. Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia oraz Nowego 2019 Roku życzę wszystkim tu obecnym jak też wszystkim członkom Związku Piłsudczyków i Stowarzyszenia Saperów Polskich długiego i dobrego zdrowia, szczęścia osobistego i wszelkiej pomyślności"

W następnym wystąpieniu – Prezes Koła nr 13 Stowarzyszenia Saperów Polskich - Pan płk w st. spocz. Bogusław Saganowski przedstawił w bardzo skrótowym zarysie historię saperów polskich i ich dokonania na przestrzeni dziejów Ojczyzny, wieńcząc swoje wystąpienie słowami duchowego przywódcy polskich saperów – Tadeusza Kościuszki: ***… każda wojna bez saperów obejść się nie może, a gdy nastanie czas pokoju oni zawsze w walce są….***

Następnie życzył wszystkim zebranym wielu radosnych chwil w codziennym życiu i wszystkiego co daje poczucie satysfakcji i zadowolenia oraz szacunku i przyjaźni otoczenia łagodzących troski codziennej rzeczywistości.

Z kolei Pani Burmistrz Dzielnicy Rembertów, nawiązując do wiersza Cypriana Norwida *O Mojej Ojczyźnie,* z okazji nadchodzących Świąt i Nowego Roku- życzyła uczestnikom spotkania, a także wszystkim mieszkańcom Rembertowa – zdrowia, spokoju, radości, wszelkiej pomyślności w życiu osobistym, sukcesów w pracy zawodowej oraz spełnienia wszystkich marzeń.

W dalszej części spotkania ks. Wikariusz odmówił stosowną modlitwę, poświęcił opłatek i przekazał życzenia świąteczne i noworoczne od proboszcza parafii Św. Rafała Kalinowskiego.

Końcowy etap spotkania - to dzielenie się opłatkiem i składanie sobie życzeń.

B.S.

UROCZYSTOŚCI W KAŁUSZYNIE

W dniu 26 stycznia 2019 r. grupa mundurowa Okręgu Mazowieckiego wzięła udział w uroczystym zebraniu opłatkowo-noworocznym Oddziału Mińsk Mazowiecki. Spotkanie poprzedziła msza św. w kościele parafialnym w Kałuszynie. Po mszy złożono kwiaty przy obelisku poświęconym śp. Prezydentowi Ryszardowi Kczorowskiemu.

SPOTKANIE NOWOROCZNE OKRĘGU MAZOWIECKIEGO

W dniu 27 lutego 2019 r. Okręg Mazowiecki ZPRP zorganizował tradycyjne spotkanie noworoczne w restauracji „Myśliwska" w Rembertowie. Po okolicznościowym wystąpieniu informujących uczestników spotkania o głównych przedsięwzięciach Związku w 2019 r., prezes Okręgu Mazowieckiego ZPRP, gen. dyw. zw. Wiesław Leszek Ząbek wręczył akty nominacyjne na wyższe stopnie związkowe, a także legitymacje członkowski nowo przyjętym członkom oraz wspólnie z prezesem Stowarzyszenia Saperów Polskich płk Tadeuszem Dzikowskim przekazał medale 80-lecia seniorom-piłsudczykom: płk Władysławowi Stolarzowi i płk Ryszardowi Pindurowi.

OLSZYNKA GROCHOWSKA

W dniu 24 lutego 2019 r. delegacja piłsudczyków Okręgu Mazowieckiego wzięła udział w obchodach 188. Rocznicy Bitwy pod Olszynką Grochowska w Warszawie, gdzie złożyła wiązankę kwiatów.

MSZA KATYŃSKA

W dniu 5 marca 2019 r, delegacja piłsudczyków z Okręgu Mazowieckiego wzięła udział, w tradycyjnej Mszy Świętej Katyńskiej, odprawionej w Bazylice Świętego Krzyża w Warszawie, w 79 rocznicę wydania przez KC WKP [b] ZSRR wyroku śmierci na 21 857 polskich jeńcach wojennych wymordowanych wiosną 1040 r. przez NKWD w Katyniu, Charkowie, Twerze-Miednoje, Bykowni, Kuropatach oraz innych nieujawnionych jeszcze miejscach kaźni.

Delegacji piłsudczyków przewodniczył prezes Okręgu Mazowieckiego gen. dyw. zw. Wiesław Leszek Ząbek.

WARSZAWA

KRONIKA WYDARZEŃ

Foto: UD Rembertów

EPITAFIUM

ŚP. KRZYSZTOF WIECZOREK

W dniu 6.03.2019 r. zmarł por. zw. Krzysztof Wieczorek. W ostatniej drodze na cmentarz parafialny w Mińsku Maz. towarzyszyli Mu piłsudczycy z Oddziału Mińsk Maz. z pocztem sztandarowym, a pożegnał Go prezes Oddziału ZPRP płk zw. Ignacy Wieczorek.

Red.

KALISZ

POSIEDZENIE ZARZĄDU KRAJOWEGO ZWIĄZKU PIŁSUDCZYKÓW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W dniu 5 grudnia 2018 r. w Urzędzie Miasta w Kaliszu odbyło się kolejne posiedzenie Zarządu Krajowego Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej - TPJP. Uczestników obrad- członków Zarządu Krajowego, prezesów Okręgów i oddziałów Związku powitał prezes Zarządu Krajowego gen. zw. Stanisław Władysław Śliwa, a który przedstawił do akceptacji porządek obrad. Następnie omówił główne przedsięwzięcia ZPRP realizowane w kraju dla uczczenia 100. Rocznicy Narodowego Święta Niepodległości oraz realizację uchwał i zaleceń statutowych przez terenowe struktury Związku.

Po wystąpieniach prezesów okręgów i oddziałów ZPRP i dyskusji nad tezami zgłoszonymi przez członków Zarządu Krajowego przyjęto jednomyślnie uchwały;

- Uchwała nr 1/12/2018 z dnia 5.12.2018 r. w sprawie powołania Oddziału ZPRP w **Mińsku Mazowieckim.**
- Uchwała nr 2/12/2018 z dnia 5.12. 2018 r. w sprawie powołania Oddziału ZPRP w **Krakowie.**
- Uchwała nr 3/12/2018 z dnia 5.12.2018 r. w sprawie powołania [reaktywowania zawieszonej działalności] Oddziału ZPRP w **Radomiu.**

Podsumowując obrady Prezes Zarządu Krajowego podziękował uczestnikom za aktywność i zaprosił wszystkich na uroczyste obchody Odsłonięcia Pomnika Józefa Piłsudskiego.

Foto: Jerzy Hlades

Odsłonięcie Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego

KALISZ

Foto: Jerzy Hlades

W Kaliszu, w dniu 5.12. 2018 r., dokonano uroczystego odsłonięcia pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego z udziałem władz samorządowych miasta na czele z prezydentem Kalisza p. Krystianem Kinastowskim, instytucji i organizacji społeczno - politycznych miasta i regionu. Poświęcenia monumentu dokonał ks. bp Edward Janiak. W uroczystości wzięła liczna grupa piłsudczyków z prezesem Zarządu Krajowego ZPRP gen. zw. Stanisławem Władysławem Śliwą na czele.

Pomnik Marszałka wykonano ze stopu brązu. Ustanowiony został na postumencie 2,7 m wysokości, a całość konstrukcji przewidziano na 6 m. Autorem rzeźby jest Michał Pronobis z Kielc, a pomysłodawcą budowy pomnika był Jacek Kłokocki.

Celem zrealizowania projektu powołano Komitet Budowy Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego, której przewodniczącym został Edward Prus.

WIEDEŃ

ODDZIAŁ DUNAJ ZPRP

W ramach obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości, w niedzielę 4 listopada 2018 r. odbyła się podniosła uroczystość w Sanktuarium Narodowym na Kahlenbergu w Wiedniu. W uroczystości uczestniczyły delegacje z terenowych struktur Związku Piłsudczyków RP, m.in.: Okręgu Północnego z Gdyni; Okręgu Nadbużańskiego z Wyszkowa; Okręgu z Kraśnika, czy Okręgu Dolnośląskiego z Sycowa pod kierownictwem płk zw. Włodzimierza Pacelta.

Mszę św. koncelebrował kapelan Związku ks. infułat kmdr. dr Marian Próchniak – gen. dyw. Związku Piłsudczyków RP z kapelanem oddziału wiedeńskiego ZPRP ks. ppłk Wojciech Kucza. Uroczystość zaszczycili: p. Jolanta Róża Kozłowska. Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Wiedniu; p. Bartłomiej Rosik. Konsul Generalny RP; przedstawiciele instytucji polskich i organizacji polonijnych oraz Polacy mieszkający w Austrii.

Ważnym punktem obchodów w/w uroczystości było poświęcenie i wręczenie prezesowi ppłk. zw. Mariuszowi Andrzejowi Michalskiemu sztandaru dla Oddziału ZPRP „Dunaj" w Wiedniu, któremu w imieniu Zarządu Krajowego ZPRP przekazał gen. bryg. zw. Tomasz Madej.

Po mszy św. odbył się koncert organowy w wykonaniu Piotra Suchty i Blaserguintett der Orginal Hoch-und Deutschmeister Kapelle. Następnie złożono wiązanki kwiatów oraz zapalono znicze pod Tablicą poświęconą Marszałkowi Józefowi Piłsudskiemu.

Uroczystość zakończyła degustacja przygotowana przez Polskie Delikatesy „Smak".

Tekst: Mariusz A. Michalski
Foto: Marcin Bielecki

EPITAFIUM ŚP. JÓZEF JAWOROWICZ

W niedzielę 24.02. 2019 r. zmarł członek Zarządu Okręgu Wielkopolskiego w Kaliszu mjr zw. Józef Jaworowicz. Zapisał się w pamięci jako, wielki patriota, działacz społeczny, piłsudczyk. Żegnając go, w imieniu piłsudczyków , prezes Zarządu Okręgu, m.in. powiedział: Na wieczną wartę odszedł dziś nasz serdeczny kolega, członek Zarządu Okręgu Wielkopolskiego ZPRP, mjr zw. Józef Jaworowicz, szlachetny, ciepły człowiek, gorący patriota, wicemistrz Polski juniorów w boksie, absolwent I LO im. Adama Asnyka w Kaliszu, inżynier, działacz społeczny. Za aktywność w „Solidarności" zmuszony był do emigracji i przebywał Nowym Jorku, pracując fizycznie. Aktywny Piłsudczyk, ostatnio prezesował Związku Emerytów i Rencistów w Kaliszu.
Cześć Jego pamięci!

GDAŃSK

KRONIKA WYDARZEŃ

- W dniu 25.10.2018 r, prezes Okręgu Gdańskiego ZPRP, płk zw. Tadeusz Pluta oraz Dyrektor Szkół CN-B p. Jarosław Chrobot podpisali porozumienie o współpracy pomiędzy ILO CN-B w Gdańsku a Okręgiem Gdańskim ZPRP.

- W dniu 23.11.2018 r. w CKZiU odbyła się uroczystość nadania imienia Marszałka Józefa Piłsudskiego Technikum nr 2 i Branżowej Szkole I stopnia nr 2 wchodzących w skład Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego nr 1 w Gdańsku.

- W dniu 11.11.2018 r. Okręg Gdański ZPRP brał udział w obchodach 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości oraz zorganizowanej przez władze Gdańska i Trójmiasta Paradzie Niepodległości.

EPITAFIUM ŚP. TADEUSZ ZBIGNIEW PLUTA

Założyciel i prezes Okręgu Gdańskiego ZPRP płk zw. Tadeusz Zbigniew Pluta zmarł 23.02. 2019 r. Od początku działalności Związku, prezes Tadeusz Pluta realizował zadania statutowe ZPRP, a także brał udział we wszelakich przedsięwzięciach patriotyczno-narodowych organizowanych w Gdańsku i Trójmieście, m.in., w obchodach: rocznic urodzin i śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego; napaści Niemiec na Polskę we Wrześniu 1939 r i agresji sowieckiej 17 września 1939 r.; Dnia Sybiraka czy Paradzie Niepodległości, a także uroczystościach szkolnych organizowanych w szkołach patronackich Marszałka. Pogrzeb pułkownika Związku Piłsudczyków RP odbył się 27.02. 2019 r na Cmentarzu Garnizonowym w Gdańsku, a w imieniu piłsudczyków pożegnał go prezes Zarządu Krajowego gen. zw. Stanisław Władysław Śliwa.

SYCÓW

Odsłonięcie pomnika Józefa Piłsudskiego w Namysłowie

Dnia 30.09.2018 r. w Namysłowie dokonano odsłonięcia pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego na skwerze przed Namysłowskim Ośrodkiem Kultury. Autorem pomnika wykonanego z brązu jest gdański rzeźbiarz Tomasz Radziewicz. Uroczystość odsłonięcia monumentu poprzedziła msza św. w kościele pw. Św. Franciszka z Asyżu i św. Piotra z Alkantary, którą odprawił ks. infułat Józef Pater.

W uroczystości odsłonięcia i poświęcenia Pomnika udział wzięły władze administracyjno-samorządowe miasta i powiatu z burmistrzem Namysłowa p. Julianem Kruszyńskim na czele, instytucje i organizacje społeczne, młodzież szkolna i licznie zgromadzeni mieszkańcy. Oprawę uroczystości zabezpieczyli żołnierze WP i piłsudczycy z Okręgu Dolnośląskiego ZPRP wraz ze sztandarem pod przewodnictwem płk zw. Włodzimierze Paceltem, a uświetnił koncert patriotyczny w wykonaniu Grupy Teatralnej Seniorów „Retrospekcja".

Zdjęcia: Urząd Miejski w Namysłowie

Tablica Pamięci Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sycowie

Przy wejściu do Muzeum Regionalnego w Sycowie w dniu 15 sierpnia 2018 roku z okazji 100-ej Rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę oraz 30-lecia Związku Piłsudczyków RP odbyło się odsłonięcie i poświęcenie tablicy upamiętniającej Marszałka Józefa Piłsudskiego ufundowanej przez Okręg Dolnośląski Związku Piłsudczyków RP z siedzibą w Sycowie.

Poświęcenie tablicy Marszałka Józefa Piłsudskiego poprzedziła uroczysta Msza Święta w Kościele pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Sycowie celebrowana przez o. Hugona oraz ks. Szymona Cierpika i ks. Witolda Morozowicza.

W trakcie uroczystości poświęcenia tablicy Prezes Okręgu Dolnośląskiego Związku Piłsudczyków RP płk.zw. Włodzimierz Pacelt odczytał przesłanie Prezesa Zarządu Krajowego Związku Piłsudczyków RP gen.zw. Stanisława Władysława Śliwy.

kpt.zw. Przemysław Świderski
Foto: portal olesnica24.pl

Pielgrzymka na Jasną Górę

W dniu 23.08.2018 roku w ramach IV Pielgrzymki Związku Piłsudczyków RP na Jasną Górę, przed obliczem Królowej Polski i Hetmanki Żołnierza Wojska Polskiego odbyły się obchody 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę, 30-lecia powstania Związku Piłsudczyków RP.

W uroczystościach tych oczywiście nie mogło zabraknąć piłsudczyków z Okręgu Dolnośląskiego z siedzibą w Sycowie.

Piłsudczycy w klasztorze jasnogórskim dziękowali Matce Bożej za marszałka Piłsudskiego, za jego żołnierzy legionistów, za umiłowaną Ojczyznę, za Piłsudczyków, za rodziny, i prosili o rozszerzanie dobra w całym kraju oraz żeby się ludziom żyło lepiej.

Uczestnicy pielgrzymki zebrali się na Mszy św. o godz. 13.30 w Kaplicy Matki Bożej. Eucharystii przewodniczył i homilię wygłosił ks. kmdr Marian Próchniak, naczelny kapelan Związku Piłsudczyków.

Związek Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej nadał o. Janowi Poteralskiemu , podprzeorowi Jasnej Góry, stopień majora Związku Piłsudczyków RP za wybitne zasługi w krzewieniu idei i czynów marszałka Józefa Piłsudskiego. Ponadto gen zw. Stanisław Władysław Śliwa wręczył Piłsudczykom odznaczenia i awanse na wyższe stopnie związkowe.

Opłatkowe spotkanie

W dniu 14.12.2018 roku w Centrum Kultury w Sycowie odbyło się spotkanie opłatkowe Związku Piłsudczyków Okręgu Dolnośląskiego z siedzibą w Sycowie. Zgromadzeni składali sobie Świąteczne i Noworoczne życzenia. Ponadto podsumowano całoroczną działalność Związku oraz omówiono plany na 2019 rok. Płk Włodzimierz Pacelt wręczył nowo przyjętym członkom akty mianowania na kolejne stopnie Związku Piłsudczyków RP.

SYCÓW

KRONIKA WYDARZEŃ

KRAŚNIK

W 100. ROCZNICĘ ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI W NOWYM TARGU

3.06.2018 r. w Nowym Targu z okazji 100. Rocznicy Odzyskania Niepodległości przez Polskę miało miejsce, poprzedzone Mszą św. w miejscowym kościele, uroczyste odsłonięcie Tablicy Pamięci, a która została umieszczona na okazałym głazie usytuowanym pod Nowatorskim Kopcu Wolności.

Na odsłonięcie oprócz władz lokalnych przybył m.in.: gen. zw. Stanisław Władysław Śliwa - Prezes Zarządu Krajowego ZP RP.

Poświęcenia tablicy dokonał ks. Kapelan, który odczytał skierowany do uczestników uroczystości list Biskupa Polowego Wojska Polskiego Józefa Guzdka, w którym m.in. napisał:

„W 1910 roku mieszkańcy Nowego Targu poprzez usypanie kopca upamiętnili 500. Rocznicę zwycięstwa pod Grunwaldem. W tym geście wyrazili pragnienie wolnej i niepodległej Ojczyzny. Sen o odzyskaniu niepodległości spełnił się 11 listopada 1918 roku dzięki ofiarności i przelanej krwi naszych Ojców. Kopiec Wolności w Waszym mieście przez dziesięciolecia przypominał o Rodakach, którzy nie szczędzili swoich sił, krwi a nawet życia

dla wielkiej sprawy Wolności Ojczyzny. Zniszczony przez komunistyczną władzę w 1972 roku, został odbudowany w 1991r. kiedy to „Solidarność' upomniała się o upamiętnienie chlubnych kart naszego narodu…"

W trakcie uroczystości gen. zw. Stanisław Władysław Śliwa złożył wszystkim obecnym życzenia i podziękowania za cenną społeczną inicjatywę oraz odznaczył kilku najbardziej zasłużonych społecznych działaczy Honorowymi Krzyżami Związku Piłsudczyków.

Tekst i foto: płk zw. Stanisław Olszewski

PIŁSUDCZYCY Z OKRĘGU W KRAŚNIKU ZNÓW PRZYBYLI NA JASNĄ GÓRĘ

W dniu 23.08.2018r. w ramach obchodów 100 – Lecia Niepodległości Polski i 30 – lecia Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej piłsudczycy z Okręgu w Kraśniku wzięli liczny udział w IV Pielgrzymce na Jasną Górę. Razem z kilkoma osobami towarzyszącymi z Lubelszczyzny przyjechało na Jasną Górę 68 osób.

Podczas I części uroczystości na Placu Biegańskiego przy Pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego wśród wielu osób odznaczonych i wyróżnionych z kraśnickiego okręgu byli Pani ppłk zw. Halina Wyka, sekretarz zarządu okręgu oraz płk zw. Ryszard Łuczyn, członek zarządu, którzy zostali uhonorowani przez generała związku Stanisława Władysława Śliwę, Prezesa Zarządu Krajowego ZP RP Honorowymi Orderami Związku oraz Pani Wanda Cichocka małżonka gen. bryg. zw. Jerzego Cichockiego została odznaczona Złotym Krzyżem ZP RP.

Po przemarszu członków związku i zaproszonych gości do Auli Św. Jana Pawła II na Jasnej Górze wysłuchano wystąpień okolicznościowych i dokonano uroczystego poświęcenia Sztandaru Oddziału Związku Piłsudczyków RP w Tomaszowie Lubelskim. Następnie uczestnicy pielgrzymki wzięli udział w specjalnej Mszy Świętej w Jasnogórskiej Kaplicy przed obliczem Królowej Polski i Hetmanki Żołnierza Polskiego, odprawionej w intencji Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, Jego Żołnierzy Legionistów, członków Związku Piłsudczyków RP i ich Rodzin. Okolicznościową homilię wygłosił Naczelny Kapelan Związku gen. dyw. zw. ks. inf. Marian Próchniak, a psalm zaśpiewała żona jednego z członków kraśnickiego okręgu dr Barbara Olszewska.

Kolejna część uroczystości odbywała się w zabytkowej Sali Rycerskiej, podczas której gen. zw. Stanisław Władysław Śliwa awansował do stopnia gen. bryg. zw. czterech pułkowników związku, w tym jednego z Okręgu w Kraśniku, Stanisława Olszewskiego - Przewodniczącego Krajowego Sądu Koleżeńskiego Związku Piłsudczyków RP. Oprócz awansów generalskich awanse na kolejne stopnie związkowe otrzymało wielu członków ZP RP z całego kraju. Ponadto podczas wspólnego uroczystego obiadu w Arche Hotel Częstochowa wśród odznaczanych kolejnymi wyróżnieniami znaleźli się m. in. gen. bryg. zw. Jerzy Cichocki, gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski [zostali uhonorowani okolicznościowymi medalami wydanymi z okazji obchodów 30-lecia Związku Piłsudczyków RP]. Wspaniały pielgrzymkowy dzień, pełen głębokich przeżyć, niepodległościowych refleksji, ubogacony zbiorową i indywidualną modlitwą na Jasnej Górze oraz wspólnym pamiątkowym zdjęciem przy Pomniku Jana Pawła II zakończył się uczestnictwem piłsudczykowskich pielgrzymów w Apelu Jasnogórskim.

Tekst: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

ROCZNICA ZWYCIĘSKIEJ BITWY KAWALERII POLSKIEJ POD KOMAROWEM w 1920r.

KRAŚNIK

Tradycyjnie od wielu lat trzydziestoosobowa grupa piłsudczyków z Okręgu w Kraśniku na czele z gen. bryg. zw. Jerzym Cichockim, w dniu 28.08.2018r. udała się do miejsca pamięci w Woli Śniatyckiej pod Komarowem na uroczyste obchody 98. rocznicy Bitwy z I. Armią Konną Siemiona Budionnego pod Komarowem.

W programie uroczystości z koncertem patriotycznych pieśni wystąpił Chór Pasjonata. Po Mszy św., po szczegółowym powitaniu gości przez Wójta Gminy Komarów - Osada, nastąpiły okolicznościowe przemówienia, wręczenie odznaczeń, Apel Poległych oraz złożenie wieńców i zapalenie zniczy. W dalszej części uroczystości goście uczestniczyli w artystycznym programie w wykonaniu młodzieży ze Szkoły Podstawowej w Komarowie - Osadzie oraz wysłuchali koncertu Wielopokoleniowej Orkiestry Dętej.

Na zakończenie rocznicowych obchodów bitwy odbyła się inscenizacji tej bitwy. Nie zabrakło także towarzyszących obchodom stoisk z pamiątkami, historycznymi wydawnictwami i regionalnymi kulinarnymi smakołykami.

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

ODSŁONIĘCIE POMNIKA MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W KRAKOWIE

W dniu 08.09.2018r. delegacja Związku Piłsudczyków RP z Okręgu w Kraśniku z pocztem sztandarowym oraz z gen. bryg. zw. Stanisławem Olszewskim, uczestniczyła w odsłonięciu Pomnika Marszałka Józefa Piłsudskiego. Uroczystość była zorganizowana przez Fundację „Gloria Fortibus" oraz Stowarzyszenie „Siarczane Korzenie Swoszowic" z okazji 100. Lecia Odzyskania Niepodległości przez Polskę.

Pomnik odlany w brązie ok. trzech metrów wys. został usytuowany u podnóża niewielkiego zielonego wzniesienia na terenie bezpośrednio przylegającym do fortu zbudowanego przez armię austriacką przed I Wojną Światową. Marszałek na pomniku przedstawiony został w pełnym umundurowaniu, lekko wsparty lewą ręką na szabli.

Uroczystość uświetniły m.in. artystyczne występy młodzieży szkolnej, prezentacja sprzętu i uzbrojenia 6. Brygady Powietrznodesantowej oraz wspomnienia wywiezionej na Syberię Krystyny Listwan, a także bezpłatne zwiedzanie Muzeum Spraw Wojskowych, znajdujące się w odrestaurowanym już w znacznym zakresie Forcie Swoszowice. Uczestnikom Pikniku nie zabrakło tradycyjnej wojskowej grochówki .

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

KRAŚNIK

ROCZNICOWE OBCHODY ŚWIĘTA PUŁKOWEGO W ZAJEZIERZU

16.09.2018r. w Zajezierzu, Gmina Sieciechów odbyły się uroczystości upamiętniające żołnierzy 28. Pułku Artylerii Lekkiej, który stacjonował w Zajezierzu do II Wojny Światowej. Głównym organizatorem dorocznych uroczystości był por. ks. kan. Piotr Firlej, proboszcz parafii w Zajezierzu. Pierwsza część pułkowego święta miała miejsce pod pomnikiem „Krzyżem", gdzie 13 sierpnia 1920r. podczas krótkiego postoju z grupą oficerów przebywał Marszałek Józef Piłsudski dokonując inspekcji wojsk przed manewrem znad Wieprza. W 70. Rocznicę Bitwy Warszawskiej lokalna społeczność ufundowała i ustawiła w tym miejscu pomnik „Krzyż".

Na uroczystość przybyła delegacja władz samorządowych Gminy Sieciechów. Po powitaniu przybyłych, przez wójta Mariana Zbigniewa Czerskiego, oddaniu Salwy Honorowej, złożeniu kwiatów i zapaleniu zniczy pod krzyżem, gdzie odpoczywał na kamieniu Józef Piłsudski, uczestnicy uroczystości przemaszerowali na plac kościelny, na którym znajduje się pomnik

upamiętniający żołnierzy 28. Pułku Artylerii Lekkiej. W tej części uroczystości z krótkim okolicznościowym przemówieniem wystąpił ks. proboszcz Piotr Firlej, wciągnięto flagę na maszt, odegrano Hymn Państwowy, odczytano Apel Poległych, przybyłe delegacje złożyły kwiaty.

Następnie wszyscy uczestnicy uroczystości wzięli udział w specjalnej okolicznościowej Mszy św., a potem przemieścili się na plac ze sceną, gdzie młodzież szkolna zaprezentowała patriotyczny program artystyczny.

Foto: ppłk zw. Jerzy Drągowski

ROCZNICOWE ODDANIE HONORÓW I CZCI POLEGŁYM POD HELENOWEM

W dniu 04.10.2018r., w rocznicę walk żołnierzy SGO „POLESIE" pod Wolą Gułowską i Helenowem, udała się grupa piłsudczyków z pocztem sztandarowym pod przewodnictwem prezesa Okręgu Związku Piłsudczyków RP w Kraśniku do Helenowa, by oddać część poległym ostatnim obrońcom ojczyzny z 1939 r. We wspólnej żołnierskiej mogile spoczywa tu 28 żołnierzy SGO „Polesie". Podobnie, jak co roku, by oddać honor i cześć poległym - przybyła także grupa podchorążych Akademii Marynarki Wojennej z Gdyni, na czele z kmdr. gen. bryg. zw. prof. Danielem Dudą.

Po krótkim wystąpieniu kmdr. Daniela Dudy i złożeniu kwiatów na mogile oraz uhonorowaniu kilku zasłużonych działaczy społecznych medalami i honorowymi odznaczeniami - wszyscy udali się do Woli Gułowskiej, gdzie zwiedzili bogato wyposażone w eksponaty Muzeum Ostatniej Bitwy Kleberczyków, po czym podczas wspólnego obiadu kontynuowali wspomnienia o ostatniej bitwie kampanii polskiej 1939r

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

UROCZYSTOŚCI KLEEBERCZYKOWSKIE W SEROKOMLI

W dniu 07.10.2018r. na główne uroczyste obchody Rocznicy Ostatniej Bitwy Wojny Obronnej Polski w 1939 r., stoczonej przez żołnierzy Samodzielnej Grupy Operacyjnej „POLESIE", dowodzonej przez gen. Franciszka Kleeberga, udała się do Serokomli, 27-osobowa grupa piłsudczyków z Okręgu ZP RP w Kraśniku, na czele z prezesem gen. bryg. zw. Jerzym Cichockim .

Honorowego patronatu nad uroczystością na Stulecie Odzyskania Niepodległości udzielił Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Andrzej Duda.

Uroczystość rozpoczęła się Mszą Św. w intencji Kleeberczyków odprawioną w kościele Parafii Św. Stanisława Biskupa Męczennika. Po mszy nastąpił przemarsz na cmentarz, gdzie pod obeliskiem upamiętniającym ofiary egzekucji mieszkańców wsi Józefowa Dużego, odbywała się dalsza część rocznicowych obchodów. Ostatnim punktem, uroczystości było historyczne widowisko - rekonstrukcja fragmentów tamtych bitew.

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

KRAŚNIK

NA PODSUMOWANIU VI MISTRZOSTW STRZELECKICH W BURSIE SZKOLNEJ NR 1 W LUBLINIE

Na zaproszenie organizatorów VI Mistrzostw Strzeleckich z Broni Pneumatycznej Szkół Podstawowych, Ponadpodstawowych oraz Burs i Internatów w Lublinie, których jednym z głównych celów, oprócz rywalizacji sportowej, było uczczenie przez uczniów 100 – lecia odzyskania niepodległości przez Polskę.

W strzeleckich zmaganiach o Puchar Prezydenta Lublina wzięło udział 69 uczniów, reprezentantów z 16 lubelskich placówek oświatowych. Najlepszymi strzelcami w poszczególnych kategoriach okazali się uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 38, Zespół Szkół Chemicznych i Przemysłu Chemicznego oraz gospodarze mistrzostw – wychowankowie Bursy Szkolnej Nr 1. Najlepsi strzelcy zostali uhonorowani Pucharami Prezydenta Miasta Lublina oraz medalami, dyplomami i upominkami rzeczowymi.

Na koniec uroczystości wiele osób najbardziej zasłużonych w zorganizowanie i przeprowadzenie mistrzostw strzeleckich zostało uhonorowanych medalami i dyplomami, w tym m.in. gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski odznaczył Grażynę Piotrowską - dyrektora Bursy Nr 1 - Medalem 100. Lat Niepodległości. Wspólne zdjęcie uczestników i uroczysta kolacja w podziemiach bursy zakończyły uroczystość podsumowania lubelskich mistrzostw strzeleckich.

Tekst: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

KRAŚNIK

ODSŁONIĘCIE TABLICY UPAMIĘTNIAJĄCEJ LEGIONISTĘ I BRYGADY LEGIONÓW W RUDZIE KOŚCIELNEJ

W dniu 13.10.2018r. grupa członków Związku Piłsudczyków RP z Okręgu w Kraśniku z pocztem sztandarowym na czele z gen. bryg. zw. Stanisławem Olszewskim udała się do Rudy Kościelnej, by wziąć udział w uroczystości odsłonięcia pamiątkowej tablicy poświęconej zmarłemu Legioniście chor. Andrzejowi Jakubowskiemu.

Obelisk z tablicą chor. A. Jakubowskiego poświęcił ks. Roman Składanowski, a odsłonięcia dokonał gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski, który w swim wystąpieniu m.in. nawiązał do trwających w całym kraju obchodów 100. lecia odzyskania niepodległości przez Polskę oraz 30. rocznicy powstania Związku Piłsudczyków RP. Ponadto na pamiątkę i w dowód uznania za społeczną pracę uhonorował Pana Jerzego Sykołę pięknie wydanym albumem pt.„Józef Piłsudski przywódca i marszałek".

W dalszej części, podjęto gości posiłkiem, a spotkanie ubogacił występ Ludowego Zespołu Śpiewaczego „Stocaneczka".

Tekst: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

NADANIE IMIENIA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO SZKOLE PODSTAWOWEJ W JASTKOWIE

W dniu 09.11.2018r., na zaproszenie Dyrekcji, Grona Pedagogicznego i Uczniów Szkoły Podstawowej w Jastkowie na uroczystość nadania nowego imienia tej szkole, udała się dziesięcioosobowa delegacja piłsudczyków z Kraśnika. Delegacji przewodzili gen. bryg. zw. Jerzy Cichocki.

Po mszy św. w miejscowym kościele nastąpił przemarszu uczestników na zlokalizowany obok szkoły cmentarz poległych w Bitwie pod Jastkowem w 1915 r. gdzie delegacje różnych organizacji i instytucji złożyły pod pomnikiem wiązanki kwiatów i zapaliły znicze pamięci.

Dalsza część uroczystości odbyła się w szkolnej sali gimnastycznej, gdzie patriotyczny program artystyczny wykonała młodzież szkolna. Następnie wystąpiła Pani Ewa Depta – dyrektor szkoły i wielu przybyłych gości, odczytano odpowiednie dokumenty poprzedzające nadanie imienia, wyprowadzono dotychczasowy sztandar i wręczono szkole nowy sztandar.

W uznaniu zasług w krzewieniu patriotycznych idei i wieloletniej opieki nad mogiłami poległych Legionistów, gen. bryg. zw. Jerzy Cichocki uhonorował p. dyrektor szkoły okolicznościowym piłsudczykowskim ryngrafem.

Tekst: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

PIŁSUDCZYCY Z LUBELSZCZYZNY Z KOLEŻEŃSKĄ WIZYTĄ W KRAKOWIE

W dniu 23.11.2018r., na zaproszenie Kol. Dominika Galasa, na spotkanie organizacyjne do Krakowa, , udała się trzyosobowa delegacja piłsudczyków z Lubelszczyzny z gen. bryg. zw. Stanisławem Olszewskim na czele. Towarzyszyli jemu ppłk zw. Jerzy Drągowski i kpt. zw. Wiesław Bodo.

Zebranie założycielskie miało miejsce w historycznej sali konferencyjnej Pałacu Spiskiego przy Rynku Głównym 34.

Powitania zaproszonych do udziału w zebraniu dokonał Pan Dominik Galas.

W swoim wystąpieniu gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski m.in. poinformował zebranych o najważniejszych celach działalności Związku Piłsudczyków RP, o jego strukturze organizacyjnej, głównych formach działalności i najważniejszych uroczystościach w których w ostatnich latach uczestniczyli piłsudczycy. Z treścią statutu związku zapoznał Dominik Galas.

Po chwilami dość ożywionej dyskusji dotyczącej form działalności i zasad współpracy z innymi organizacjami społecznymi wybrano trzyosobowy Zarząd Oddziału Ziemi Krakowskiej Piłsudczyków RP z siedzibą w Krakowie. Funkcję prezesa powierzono Kol. Dominikowi Galasowi. Wybrano też trzyosobową Komisję Rewizyjną. Jej przewodniczącym został Kol. Paweł Pamula. Przewodnictwo trzyosobowego Sądu Koleżeńskiego objął dr. Michał Daszczyszak.

Obrady zakończono wspólnym zdjęciem przybyłych na zebranie

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

KRAŚNIK

JUBILEUSZOWY WIECZÓR PATRIOTYCZNYCH PIEŚNI W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 4 W LUBLINIE

Po raz kolejny piłsudczycy ze Związku Piłsudczyków RP z Okręgu w Kraśniku zostali zaproszeni przez społeczność Szkoły Podstawowej Nr 4 im. Adama Mickiewicza w Lublinie, w dniu 26.11.2018 r. na „Wieczór Pieśni Patriotycznych," zorganizowany z okazji 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

Gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski – podziękował dyrekcji i pedagogom szkoły za przygotowanie uroczystości, a p. dyrektor Alinę Broniowską uhonorował Medalem 100. Lecia Niepodległości

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

JUBILEUSZOWY KAMIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI W DOBIESZYNIE

W dniu 21.12.2018r. delegacja piłsudczyków z Kraśnika wraz z pocztem sztandarowym wzięła udział w uroczystych obchodach 100 – lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości, w Dobieszynie. Bezpośrednio po Mszy św., celebrowanej przez ks. proboszcza Artura Hejdo z Parafii św. Trójcy z Białobrzeg i ks. proboszcza Grzegorza Biniędę z miejscowej Parafii św. Teresy od Dzieciątka Jezus, uczestnicy uroczystości udali się do siedziby Nadleśnictwa Dobieszyn. Miało tam miejsce odsłonięcie, posadowionego w obrębie posesji nadleśnictwa, ogromnego 42-tonowego kamiennego głazu z wykutym słowem NIEPODLEGŁOŚĆ. Poniżej lśniła tabliczka z treścią: *1918 -2018. W listopadzie 1918 roku „ponownie zaistniała Polska". Boże błogosław Polsce! W 100-lecie odzyskania Niepodległości głaz ten wznieśliśmy. Leśnicy z Nadleśnictwa Dobieszyn. Strażacy Ochotnicy z Podlesia. Dobieszyn 21 grudnia 2018 r.*

Otwierając uroczystość glos zabrali: nadleśniczy Paweł Sułkowski, gen. bryg. zw. Jan Chryzostom Czachowski – były emerytowany wieloletni nadleśniczy, posłowie na Sejm RP – Dariusz Bąk i Andrzej Melak oraz gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski. Pan Czachowski przybliżył w swoim wystąpieniu okoliczności, w jakich rodziła się polska Niepodległość i rolę Józefa Piłsudskiego w jej odzyskaniu. Na zakończenie uroczystości, uhonorowany został Nadleśniczy Dobieszyna pan Paweł Sułkowski Pamiątkowym Medalem 100. Lat Niepodległości.

Po wspólnym zdjęciu na zakończenie uroczystości czekała na gości smaczna grochówka.

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

WIGILIJNE SPOTKANIE PIŁSUDCZYKÓW

Tradycyjnie już od wielu lat piłsudczycy z Okręgu w Kraśniku uczestniczą we wspólnym spotkaniu wigilijnym. Także i w tym roku w dniu 15 grudnia spotkali się w zabytkowym pałacu w Wierzchowiskach, którego właścicielami są Państwo Maria i Zbigniew Cioczkowie – członkowie naszego związku. Spotkanie rozpoczęło się od powitania i krótkiej wspólnej modlitwy poprowadzonej przez jednego z przybyłych księży. Następnie wszyscy podzielili się białym chlebem i złożyli sobie tradycyjne życzenia. Dalsza część uroczystości przeniosła się do wielkiej świątecznie udekorowanej sali pałacowej, gdzie gospodarze uroczystości zadbali o bogate smaczne wigilijne potrawy. Spotkaniu towarzyszyły śpiewy kolęd i patriotycznych pieśni, a zakończyło się wspólnym pamiątkowym zdjęciem jego uczestników.

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

GŁOWACZÓW

UROCZYSTOŚĆ W NADLEŚNICTWIE DOBIESZYN W STACHOWIE

W dniu 23.09.2018r. odbyła się zorganizowana przez Nadleśnictwo w Dobieszynie w Puszczy Stromieckiej w Stachowie doroczna uroczystość poświęcona obchodom Święta Patrona Leśników Świętego Franciszka z Asyżu. Polowej Mszy św. przewodniczył radomski biskup Piotr Wojciech Turzyński.

W trakcie uroczystości zabrali głos: Jan Chryzostom Czachowski, Dariusz Bąk oraz gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski, który uhonorował gospodarza uroczystości nadleśniczego Pawła Sołkowskiego i nadleśniczego gen. bryg. zw. Jana Chryzostoma Czachowskiego – pamiątkowymi wydaniami biografii Józefa Piłsudskiego – pt. „Józef Piłsudski Przywódca i Marszałek".

W końcowej części uroczystości złożono wiązanki kwiatów pod kapliczką z wizerunkiem św. Franciszka patrona leśników. Po części oficjalnej wszyscy goście zostali zaproszeni na wspólny leśny posiłek.

Tekst i foto: gen. bryg. zw. Stanisław Olszewski

GŁOWACZÓW

Obszerne fragmenty wystąpienie Nadleśniczego Seniora Jana Chryzostoma Czachowskiego podczas uroczystości odsłonięcia i poświęcenia Obelisku Niepodległości wzniesionego przy Urzędzie Nadleśnictwa Dobieszyn w dniu 21.12.2018 r.

[…] Mottem do mojego wystąpienia jest fragment inskrypcji z tablicy memoratywnej umieszczonej na obelisku, cytuję:

„…W 1918 r. dzięki Opatrzności Bożej, „ponownie zaistniała Polska, a Józef Piłsudski został Wodzem Naczelnym i Naczelnikiem Państwa…"

10 listopada 1918 r. Józef Piłsudski wraca do kraju z więzienia w Magdeburgu. Następnego dnia Rada Regencyjna przekazuje Józefowi Piłsudskiemu władzę nad wojskiem a 14 listopada 1918 r. pełnię władzy cywilnej. Były więzień Magdeburga stał się więc faktycznym dyktatorem Polskie, ale nie w złowieszczym znaczeniu tego słowa. Niezwłocznie, osobiście redaguje depeszę notyfikującą powstanie Państwa Polskiego, a w dniu 16 listopada 1918 r. depesza zostaje wysłana drogą radiową na cały świat. Był to pierwszy akt Państwa Polskiego w stosunku do państw obcych. […]

Józef Piłsudski bardzo szybko powołuje rząd z Jędrzejem Moraczewskim na czele, a 22 listopada 1918 r. wydaje dekret o najwyższej władzy reprezentacyjnej Rzeczypospolitej Polski i obejmuje najwyższą władzę jako Tymczasowy Naczelnik Państwa – nawiązując do tradycji Tadeusza Kościuszki. Jako Tymczasowy Naczelnik Państwa Józef Piłsudski otrzymał bardzo szerokie uprawnienia, ale użył ich wyłącznie do stworzenia demokratycznych fundamentów i instytucji młodego państwa. Wiele lat później tak wspominał to wydarzenie, cytuję: *„Dano mi wszystko do rąk… Dano mi nazwisko „Naczelnika", imię, które łzy wyciska, imię człowieka, który pomimo, że umarł, żyje zawsze wielkie imię Kościuszki. To imię Naczelnika nowo tworzącego się państwa, Naczelnika, który w jednym ręku władzę cywilną i władzę wojskową ma piastować…"*

Powołany przez Józefa Piłsudskiego rząd Jędrzeja Moraczewskiego wydał między innymi dekret o 8-mio godzinnym dniu pracy i 46-cio godzinnym tygodniu pracy. Dekret ten był w tamtych czasach najbardziej postępowym w świecie aktem prawnym w tej dziedzinie. Nie ujmując w niczym zasług innych polskich polityków, takich jak: Ignacy Paderewski czy Roman Dymowski, trzeba stwierdzić, że głównym architektem odbudowanego po 123 latach niewoli Państwa Polskiego – był Józef Piłsudski!.

Jako naczelnik Państwa zarządził wybory do Sejmu Ustawodawczego, tworzył Wojsko Polskie z którym rozpoczął walkę o granice i byt nowo powstałego państwa. Na samym początku znakomicie rozwiązał sprawę opuszczenia Polski przez armie niemieckie wycofujące się ze wschodu. 26 stycznia 1919 r. a więc niespełna trzy miesiące po objęciu władzy odbyły się wybory do Sejmu Ustawodawczego, a pierwsze posiedzenie Sejmu Odrodzonej Rzeczypospolitej obradowało 10 lutego 1919 r., Można stwierdzić, że Józef Piłsudski jest także ojcem parlamentaryzmu odrodzonego państwa Polskiego.

Podczas obrad na trzecim posiedzeniu sejmu 20 lutego 1919 r. Józef Piłsudski składa Urząd Tymczasowego Naczelnika Państwa, - podaje się do dymisji, - która nie zostaje przyjęta, a Sejm powierza Józefowi Piłsudskiemu funkcję Naczelnika Państwa.

Moi drodzy na zakończenie mojego wystąpienia zacytuję kilka wypowiedzi Józefa Piłsudskiego będące ojcowskimi przestrogami, ostrzeżeniami, które są niestety aktualne w obecnej rzeczywistości.

1. *„… martwi mnie tylko, że w odrodzonym Państwie, nie nastąpiło odrodzenie duszy narodu. Nasz naród sprawdza się jedynie w dziedzinie walki orężnej - walki z obcym. A gdy jest wolność i swoboda to zaraz panoszą się szuje i łajdaki. Najgorsze jest to, że między ludźmi politycznymi Polski wytworzyła się jakaś ściana i mur złożony z dawnych uprzedzeń* i *porachunków. O, Polacy są między sobą wrogami nieubłagalnymi!. Jakże inaczej było w naszej Brygadzie, w Legionach.*

   Marzenia o Polsce dawały nam siły, wierzyliśmy w świat polskiej wolności. Wówczas nie myśleliśmy, że wolność może być wykorzystywana dla czyjejś doktryny, prywaty czy złośliwości. Bo wolność nie oznacza, że mnie wszystko wolno, a tobie nie. Wolność od nakazów sumienia, od obowiązków obywatelskich wobec prawa musi być poskramiana. Śniliśmy o wolnej Polsce…, i ten sen jeszcze trwa… Obyśmy się z niego nie obudzili zbyt późno."
2. W roku 1933 w rozmowie ze swym podkomendnym ppłk Glabiszem Józef Piłsudski powiedział: *„… marzeniem Niemców jest doprowadzenie do kooperacji z Rosją, jak za czasów Bismarca. Dojście do takiej kooperacji byłoby naszą zgubą. Do tego dopuścić nie można. Mimo ogromnych różnic w systemach i kulturze Niemiec i Rosji, trzeba stale pilnować tej sprawy."*

   Mała dygresja – w gabinetach pani kanclerz Merkel i pana prezydenta cara Putina na honorowych miejscach znajdują się portrety „przyjaciółki" Polski carycy Katarzyny II.
3. *„… nie ma Europy sprawiedliwej bez Polski niepodległej na jej mapie. Polska jest stale oskarżana w innych państwach. Jest w tym wyraźna niedwuznaczna chęć posiadania w środku Europy państwa, którego kosztem można byłoby załatwić przyszłe porachunki europejskie. Podziwu godne jest stałe zjawisko, że te projekty międzynarodowe znajdują tak chętne ucho, no i języki, nie gdzie indziej jak w Polsce."*

Dziękuję za uwagę, pozdrawiam Szczęść Boże – Darz Bór! Szczęść Boże Polsce!

mgr inż. gen. bryg. zw. Jan Chryzostom Czachowski

ODZYSKANIE NIEPODLEGŁOŚCI

Okres zaborów 1795-1918, trwający prawie 123 lata, naznaczony był zrywami niepodległościowymi, które wywierały istotny wpływ na kształtowanie się świadomości społecznej naszego narodu. Tragiczne w skutkach powstania narodowe: Konfederacja Barska 1768; Kościuszkowski – 1794; Listopadowe – 1830; Styczniowe – 1863, zakończone zawsze dramatem klęski, pogarszały i tak tragiczne położenie społeczeństwa polskiego, poddawanego okrutnym represjom, totalitarnego zniewolenia, systemu stworzonego przez absolutyzm panujących dworów. Po każdej z tych klęsk rodziło pytanie o sens walki zbrojnej o niepodległość. Powstania narodowe, przegrane militarnie, aktywizowały społeczeństwo polskie, rozwijały świadomość i tożsamość narodową. Wskazywały też Europie istotę walki „o naszą i waszą wolność". Uświadamiały zaborcom, ze naród polski nigdy nie pogodzi się z utratą niepodległości i wolności.

Polska w listopadzie 1918 r. odzyskała niepodległość. Złożył się na nią zbiorowy wysiłek całego społeczeństwa polskiego, wiernego legendzie powstaniowej, zachowującego przez lata niewoli tożsamość narodową i chrześcijański system wartości. Kolejne pokolenia Polaków zaznaczał swe dążenia do wolności i niepodległości Ojczyzny czynem powstańczym przeciwko despotyzmowi zaborców, ruchem niepodległościowym. Gdy dziś, z perspektywy 100. rocznicy Narodowego Święta Niepodległości dokonujemy oceny zasług nurtu niepodległościowego w odzyskaniu przez Polskę niepodległości, niezależnie od różnych orientacji politycznych czy ugrupowań zbrojnych, winniśmy do panteonu „wybicia się na niepodległość" dołączyć wysiłek zbrojny żołnierza polskiego w okresie: udziału w I wojnie światowej, walk Legionów Polskich, Powstania Wielkopolskiego, Powstań Śląskich, a którzy z bronią w ręku na wschodzie i zachodzie wykuwali ostateczny kształt naszego państwa.

Wystąpienia rewolucyjne 1904 -1907 r., kolejne wielkie wyzwanie rzucone caratowi i Rosji nie spełniło pokładanych nadziei zwolenników Polskiej Partii Socjalistycznej -Frakcja Rewolucyjna [PPS-FR] na wybuch Powstania Narodowego. Oczekiwania, że wystąpienia zbrojne klasy robotniczej, zasilane „bojówkami" Organizacji Bojowej PPS-FR, przerodzą się na ziemiach polskich w ogólnonarodowe powstanie, nie spełniły się. Współtwórcą insurekcyjnego, niepodległościowego programu był Józef Piłsudski, działacz PPS, przywódca PPS-FR. Negatywne stanowiska zajęte wobec ruchu niepodległościowego przez Narodową Demokracje i Socjaldemokracje Królestwa Polskiego i Litwy [SDKPiL] zaciążyły na przebiegu wydarzeń i skutecznie ograniczyły rozmach wystąpień rewolucyjnych 1904 - 1907 roku.

Ugrupowania polityczne, które głosiły potrzebę walki o niepodległość Polski, uciekając przed carskimi represjami do zaboru austriackiego, rozpoczęły przy boku Austro-Węgier tajne przygotowania niepodległościowe. W Galicji mogli oni jawnie organizować się i swobodnie działać. Ponadto w tym środowisku prężnie działały ugrupowania i organizacje związane z Narodową Demokracją. Namiestnik Galicji Michał Bobrzyński [wybitny historyk polski], sympatyzując z ruchem niepodległościowym, tym samym stwarzał takie możliwości. Toteż niemal większość działaczy PPS-Frakcji Rewolucyjnej, zaniechawszy działalności partyjnej, zgromadzili się w Galicji. Przeniosła się tam również młodzież bojkotująca po rewolucji 1905 r. rosyjskie szkoły wyższe, zachęcona polską administracją, polskim językiem urzędowym i polskim szkolnictwem. Galicja stała się bazą wypadową do powstania antyrosyjskiego, terenem, gdzie miało odrodzić się Wojsko Polskie.

Wkrótce działacze związani z PPS - Frakcja Rewolucyjną i Józefem Piłsudskim utworzyli w 1908 roku tajne sprzysiężenie Związek Walki Czynnej [ZWC], początkowo ściśle związany z partią, zarówno programowo jak i organizacyjnie. ZWC miał za zadanie przygotowanie kadr dla antyrosyjskiego powstania w Królestwie Polskim.

W ślad za tym ugrupowania narodowo-niepodległościowe [m.in.: Narodowy Związek Robotniczy i Narodowy Związek Chłopski] powołały na terenie Galicji Tajną Armię Polską, korzystając z liberalnych przepisów austriackich o przysposobieniu strzeleckim młodzieży. W ten sposób obie niejawne organizacje sformowały legalne grupy sprawnościowe: Związek Walki Czynnej [ZWC] - Związki Strzeleckie; Tajna Armia Polska [TAP] - Polskie Drużyny Strzeleckie. Z możliwości przysposobienia militarnego młodzieży skorzystały również ugrupowania narodowe nie wysuwające programu niepodległościowego, a związane programowo z endecją Romana Dmowskiego. Podporządkowany narodowcom Związek Towarzystw Gimnastycznych „Sokół", organizacja działająca w trzech zaborach, oddziałująca nie tylko na stowarzyszenia o charakterze sportowym, ale kontrolująca również ruch skautów wśród młodzieży szkolnej, nabierała stopniowo cech wojskowych. Szczególne zasługi w tym zakresie położył Józef Haller, który brał czynny udział w organizowaniu Drużyn Sokolich, a wspólnie z Andrzejem Małkowskim opracował podstawy organizacyjne polskiego skautingu. W Galicji utworzone Sokole Drużyny Polowe, oprócz barwnych strojów organizacyjnych, otrzymały podobnie jak Strzelcy mundury polowe. Endecja po 1908 roku stworzyła także na wsi Drużyny Bartoszowe.

Podkreślenia wymaga fakt, że Związki i Drużyny Strzeleckie, pomimo iż należały do odmiennych ugrupowań politycznych, w zakresie wyszkolenia wojskowego działały wspólnie. Własne mundury, polscy dowódcy i polska komenda, orzełki na czapkach i na klamrach pasów, silnie oddziaływały na patriotycznie nastrojoną młodzież, która w tej symbolice widziała ucieleśnienie wolności i nadzieję na niepodległość Ojczyzny. Toteż do strzelców masowo zaciągali się również ochotnicy zza kordonu,

zarówno z „Kongresówki" jak i z Prus. Władze Austro-Węgierskie patrzyły na te wojskowe przygotowania z wyrozumiałością licząc, iż formacje te można będzie w przyszłości wykorzystać do działalności wywiadowczej i dywersyjnej na zapleczu frontu. Tym bardziej , że Związki Strzeleckie tuż przed wybuchem I wojny światowej liczyły około 6500 członków, a Drużyny Strzeleckie około 5000 strzelców.

Wracając na pole wydarzeń związanych z odzyskaniem niepodległości, dla skoordynowania przygotowawczych prac przyszłych kadr dowódczych i pozyskania na cele wojskowe stosownych funduszy, powołany został w 1912 roku Polski Skarb Wojskowy, a w ślad za nim organ polityczny - Komisja Tymczasowa Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych, skupiającą czołowe partie niepodległościowe Galicji [m.in.:PPS-FR, PPSD, PSL, NZR, NZCh]. Komisja powołała Józefa Piłsudskiego na Komendanta Głównego Polskich Sił Zbrojnych. W razie sprzyjającej sytuacji międzynarodowej lub wybuchu powstania narodowego Komisja miała się przekształcić w Rząd Narodowy na ziemiach polskich wyzwolonych spod zaboru rosyjskiego.

W istniejącym obozie niepodległościowym Piłsudski odgrywał rolę szczególną: był przywódcą PPS-Frakcji Rewolucyjnej; czołową postacią Związku Walki Czynnej; komendantem Związków Strzeleckich i Komendantem Głównym Polskich Sił Zbrojnych. Jego popularność rosła, gdyż umiejętnie wykorzystywał tradycje powstania styczniowego, a prowadząc działalność rewolucyjno-niepodległościową, interpretował ją jako podjęcie na nowo przerwanych prac powstańców styczniowych.

Wybuch 5 sierpnia 1914 roku wojny austriacko - rosyjskiej, stanowiącej początek I wojny światowej, uruchomił akcje powstańczą piłsudczyków. Toteż z chwila wybuchu I wojny światowej, jako nie kwestionowany przywódca, szybko przeprowadził mobilizacje Związków i Drużyn Strzeleckich i w porozumieniu ze sztabem austriackim 6 sierpnia skierował z Krakowa [przekraczając granicę zaboru rosyjskiego], w stronę Kielc, pierwszą kompanię kadrową, w sile 98 strzelców. Natomiast na krakowskich Oleandrach pospiesznie przeprowadzano mobilizacje oddziałów Związku Strzeleckiego i Polskich Drużyn Strzeleckich, które po połączeniu się sformowały 1 kompanię kadrową. Dowództwo nad nią Piłsudski powierzył Tadeuszowi Kasprzyckiemu. Przed wyruszeniem w pole Józef Piłsudski, już jako Komendant Główny przemówił do zgromadzonych przed nim strzelców: *„Żołnierze!... Spotkał was ten zaszczyt niezmierny, że pierwsi pójdziecie do Królestwa i przestąpicie granice rosyjskiego zaboru, jako czołowa kolumna wojska polskiego, idącego walczyć za oswobodzenie ojczyzny. Wszyscy jesteście żołnierzami [...]. Patrzę na was, jako kadry, z których rozwinąć się ma przyszła armia polska, i pozdrawiam was, jako pierwszą kadrową kompanię".*

6 sierpnia, w godzinach rannych, 1 kompania kadrowa przekroczyła granicę maszerując na Jędrzejów, Miechów, Kielce, a w ślad za nią inne kompanie. Już w dniu 9 sierpnia strzelcy, mieniący się już żołnierzami Wojska Polskiego zajęli Jędrzejów, a 11 sierpnia już a w sile batalionu przekroczyli Nidę i weszli do Chęcin. Jednak następnego dnia, wkraczając do Kielc, strzelcy zastali puste ulice i na głucho pozamykane okiennice budynków. Zapowiadane przez Piłsudskiego powstanie nie wybuchło, a Józef Piłsudski musiał opuścić Kielce, wezwany przez Austriaków zaniepokojonych zakresem tej swoistej polskiej „ekspropriacji".

W ślad za „pierwszą kadrową" pomaszerowały dalsze oddziały do których dołączyli działacze PPS-Frakcja rewolucyjna i PPSD, aby na terenach wyzwolonych spod okupacji rosyjskiej tworzyć sieć lokalnych władz powstańczych, tak zwanych Komisariatów Wojskowych. Działania te stanowiły swoistą reminiscencje powstania styczniowego. Okazały się wkrótce fikcją. Nie sprawdziły się nadzieje na wybuch wojny czy powstania przeciw Rosji, mimo że strzelcy dotarli aż do Kielc. Napływ ochotników z Królestwa Polskiego był nikły. Społeczeństwo polskie pozostało bierne na „agitację wojenną", a strzelców niejednokrotnie obwiniano, że działają na korzyść Prusaków.

Na ówczesny stosunek Polaków z zaboru rosyjskiego do akcji strzeleckiej, miała wpływ propaganda obozu narodowego Romana Dmowskiego, zdecydowanie opowiadająca się za zachowaniem lojalności względem Rosji carskiej, za cenę uzyskania ograniczonej autonomii oraz wykorzystanie faktu brutalnego postępowania Niemców wobec Polaków, podczas wkraczania na ziemie polskie [m. in. fakt zbombardowania i spalenia Kalisza]. Strzelcy walczący u boku wojsk austriackich postrzegani byli jako sojusznik kajzerowskich Niemiec.

W tej sytuacji żeby wyjść z „patowej" sytuacji, politycy galicyjscy oraz działacze z zaboru rosyjskiego, powołali za zgodą władz austriackich Naczelny Komitet Narodowy [NKN], który uzyskał pozwolenie na sformowanie Legionów Polskich. 27 sierpnia 1914 roku ukazał się rozkaz o powołaniu w Krakowie Legionu Zachodniego [dowódca gen. Rajmund Baczyński] , a we Lwowie Legionu Wschodniego [dowódca gen. Adam Pietraszkiewicz]. Departamentem Wojskowym NKN kierował kpt Władysław Sikorski, pozostający w służbie austriackiej. 1 pułk strzelców którym dowodził Józef Piłsudski wszedł w skład Legionu Zachodniego. Formowanie Legionów przebiegało pomyślnie. Znaczny napływ ochotników pozwolił na rozszerzenie planowanych struktur organizacyjnych Legionów. W piątkowy poranek, 4 września 1914 roku ponad 3500 legionistów na błoniach w Krakowie złożyło przysięgę , odczytaną po polsku przez kpt. Zagórskiego.

Podjęcie przez Legiony oraz NKN czynnej walki po stronie Austro-Węgier przeciwko Rosji spowodowało wycofanie się ze współpracy - z obozem Piłsudskiego – działaczy Narodowej Demokracji. Tym samym doprowadziło do kryzysu w Legionie Wschodnim, formowany głównie spośród członków Polskich Drużyn Strzeleckich, Drużyn Bartoszowych i Sokoła, pozostającymi pod wpływem endencji. W tej sytuacji już 29 sierpnia oddziały nie do końca sformowanego Legiony Wschodniego musiały opuścić Lwów, a następnie przez Sanok, Jasło dotarły do Mszany Dolnej, koło Nowego Targu. Wywołany kryzys przysięgowy, gdyż według formuły obowiązującej w austriackim pospolitym ruszeniu dodano słowa: *„Przysięgam walczyć do ostatniej kropli krwi za wolność Polski",* posłużył za pretekst władzom austriackim do rozwiązania 21 września 1914 roku Legionu Wschodniego, zanim zdążył wziąć udział w walkach.

Wydarzenia związane z likwidacją Legionu Wschodniego doprowadziły do odwołania dotychczasowych komendantów

[Pietraszkiewicza i Baczyńskiego], a dowództwo Legionów objął gen. Karol Trzaska- Durski. Część legionistów została wcielona do c.k. armii austriacko-węgierskiej, a około 800 żołnierzy z byłego Legionu Wschodniego przeszła do nowo organizowanych oddziałów. Odtąd Legion Zachodni przyjął nazwę Legionów Polskich. W praktyce gen. Trzaska -Durski dowodził tylko 2 pułkiem piechoty [płk Zygmunt Zieliński] i 3 pułkiem piechoty [ppłk Homińskiego] t. j. oddziałami skierowanymi na wschodniokarpacki odcinek frontu. Dowódcą I batalionu w tym pułku został kpt. Józef Haller, który rozpoczynał błyskotliwą karierę biorąc udział w walkach na wschodniokarpackim odcinku frontu, początkowo w Karpackiej Brygadzie Legionów ,by dojść do stanowiska dowódcy II Brygady Legionów [29.09.1916].

Natomiast 1 pułk piechoty, walczący na terenie Królestwa Polskiego pozostał pod dowództwem Józefa Piłsudskiego, stopniowo przekształcając się w I Brygadę Legionów. 15 listopada 1914 roku rozkazem Naczelnego Wodza, arcyksięcia Fryderyka, Józef Piłsudski, za wybitne zasługi w obliczu wroga został mianowany brygadierem. [Ten dzień przyjmuje się jako datę powstania I Brygady Legionów]. Nieco wcześniej, 5 września oddziały Józefa Piłsudskiego zostały zaprzysiężone w Kielcach według roty przewidzianej dla austriackiego pospolitego ruszenia.

Nieudana próba wywołania w Królestwie Polskim powstania narodowego nie zniechęciła Józefa Piłsudskiego do kontynuowania walki przeciwko Rosji. Na początku września 1914 roku utworzył Polską Organizację Wojskową [POW], w której działaniach uczestniczyli liczni działacze niepodległościowi m.in.: Witold Jodko-Narkiewicz, Ignacy Daszyński, Władysław Sikorski, Juliusz Kaden-Bandrowski, i inni. Polska Organizacja Narodowa nie znalazła szerszego poparcia w społeczeństwie Królestwa. Nie udane pozostały próby nawiązania współpracy z dowództwem IX Armii niemieckiej, która wkroczyła na ziemie Królestwa Polskiego, w zakresie możliwości zorganizowania sił polskich i werbowania ochotników do Legionów Polskich.

Główny wysiłek w początkowym okresie działalności zwracano na rozbudowę szeregów POW i szkolenie młodzieży garnącej się do organizacji działającej w konspiracji. Istotną rolę odgrywało wyszkolenie wojskowe, prowadzone na trzech szczeblach: szkolenie rekruckie; szkolenie żołnierskie i szkolenie podoficerskie. Później POW zaczęła organizować kursy dla podchorążych, gdzie przyswajano umiejętności dowodzenia plutonem i kompanią, celem przygotowania przyszłych kadr dowódczych Wojska Polskiego. Wkrótce POW liczyła kilka tysięcy członków, która nie uległa likwidacji nawet po zajęciu Królestwa przez wojska niemieckie i austriackie , stanowiące podwaliny pod przyszłe Wojsko Polskie.

Podobnie przez cały rok, od sierpnia 1914 roku do września 1915 roku na ziemiach polskich toczyły się zacięte walki państw centralnych przeciwko Rosji carskiej z udziałem Legionów Polskich, którymi dowodził gen. Karol Durski- Trzaska, a 1 Brygadą - Józef Piłsudski. Legiony, które liczyły około 8 000 żołnierzy, brały udział w ciężkich walkach, ponosząc krwawe ofiary. I tak: 1 Brygada biła się m.in.: pod Łowczówkiem koło Tarnowa, pod Konarami w Kielecczyźnie, pod Józefowem nad Wisłą w Lubelskiem i pod Kostiuchnówka na południowym Polesiu. 2 Brygada zaś na Rusi Zakarpackiej, pod Mołotkowem i w innych rejonach. Walki na Wołyniu i krwawa bitwa 4-6 lipca 1916 roku o Kostiuchnówkę, gdzie wybitnym bohaterstwem odznaczyli się żołnierze I i III Brygady Legionów [straty polskie ok. 2000 żołnierzy] zamykały letnie zmagania z kontrofensywą rosyjską. Potwierdziła wysokie oceny bojowe Legionów wydawane przez niemiecki i austriacki sztab generalny.

Wysiłek Legionów, które do lipca 1915 roku straciły około 7 tys. żołnierzy, nie doprowadził do zmiany stanowiska Niemiec i Austrii w sprawie polskiej i zwiększenia samodzielności formacji legionowych. Milczenie państw centralnych w sprawie polskiej rodził coraz większe rozgoryczenie legionistów, którzy zastanawiali się nad dalszym sensem swego poświęcenia. Komendant Legionów Józef Piłsudski stopniowi dochodził do wniosku, iż wiązanie się dalsze z państwami centralnymi nie rokuje radykalne rozwiązanie sprawy niepodległościowej. Domagał się od szefa Departamentu Wojskowego NKN kpt Władysława Sikorskiego wstrzymania werbunku do Legionów. Tym bardziej, że politycy galicyjscy przyszłość Polski upatrywali w przekształceniu dualistycznej monarchii w trialistyczną austro-węgiersko-polską i nie widzieli potrzeby usamodzielniania się Legionów Polskich od kurateli austriackiej.

Ogłoszeniem aktu cesarzy Niemiec i Austro-Wegier z 5 listopada 1916 roku proklamującego powstanie na ziemiach zaboru rosyjskiego Królestwa Polskiego nie zlikwidowała dyskusji i narastającego fermentu wśród legionistów. Ważna rzeczą dla dalszej ofensywy państw centralnych było pozyskanie 1 miliona rekruta polskiego, którego starano się utrzymać w przeświadczeniu, że dalej będzie walczył o niepodległość Polski. Decyzja cesarza Franciszka Józefa o przekształceniu Legionów Polskich w Polski Korpus Posiłkowy de facto doprowadzała do upodmiotowienia sprawy polskiej, lecz nie wyczerpywała rozbudzonych aspiracji niepodległościowych społeczeństwa polskiego. Tym bardziej, że sprawa polskiego wojska była rozstrzygana bez udziału Polaków. 11 listopada 1916 roku czynniki niemieckie i austriackie uzgodniły wydzielenie Polskiego Korpusu Posiłkowego [ponad 21 tys. legionistów] z armii austro-węgierskiej i podporządkowanie go dowództwu niemieckiemu. Naczelnym Wodzem przekształconego PKP w Polska Siłę Zbrojną [PSZ] *Polnische Wehrmacht* miał być generał - gubernator warszawski Hans Besler.

Wydarzenia w Rosji w lutym 1917 roku, klęska militarna następstwem tego zawierucha rewolucyjna, zmieniły układ sił w Europie Środkowej i Wschodniej. W tej sytuacji Legiony Polskie utworzone do walki z Rosją carską straciły sens dalszego istnienia. Zasadniczy cel rozpoczęty 6 sierpnia 1914 roku, wystąpienie insurekcyjne i upodmiotowienie sprawy polskiej na arenie międzynarodowej został spełniony. Tym bardziej , iż pozostawał nie rozwiązany problem polskich formacji wojskowych organizowanych od wybuchu I wojny światowej w Rosji carskiej oraz żołnierzy polskich, którzy w tych formacjach i oddziałach rosyjskich liczyli około 800 tys. ludzi. Pozostawał problem związany z działalnością Naczpolu dążącego do utworzenia na terenach Rosji Wojska polskiego i wysuwającego się na czoło gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego, dowódcę I Korpusu Polskiego , zamierzającego całościa sił z bronią w ręku, wrócić do kraju.

Wywołany przez Piłsudskiego w lipcu 1917 roku „kryzys przysięgowy" praktycznie kładzie kres Legionom Polskim. W odpowiedzi Niemcy aresztowali byłego Komendanta I Brygady brygadiera Józefa Piłsudskiego wraz z jego szefem sztabu płk Kazimierzem Sosnkowskim i osadzili w Twierdzy Magdeburg. Żołnierzy I i III Brygady, którzy usłuchali wezwania Piłsudskiego i odmówili złożenia przysięgi internowali w obozach: Beniaminów koło Zegrza i Szczypiorno pod Kaliszem. Pozostała II Brygada Legionów, przekształcona w Polski Korpus Posiłkowy, została wysłana na front bukowiński, ponownie wsławiając się bohaterskimi walkami.

Podpisanie przez państwa centralne 9 lutego 1918 r. traktatu brzeskiego, kończącego wojnę z Rosją i oddającego marionetkowemu rządowi ukraińskiemu Chełmszczyznę z częścią Podlasia, wywołało w polskich formacjach wojskowych kolejny kryzys. I Korpus Polski gen. Józefa Dowbor-Muśnickiego zostaje rozformowany. Na znak protestu II Brygada pod dowództwem płk Józefa Hallera, przeszła na rosyjska stronę frontu, rozbijając 16 lutego 1918 roku pod Rarańczą blokujące ja oddziały austriackie, podporządkowując się II Korpusowi Polskiemu gen. Jana Stankiewicza. Wkrótce, 11 maja 1918 roku II Brygada płk J. Hallera stoczyła ostatnią bitwę z wojskami niemieckimi pod Kaniowem, ulegając rozbiciu i rozproszeniu. Na arenie bojowych zmagań pozostały polskie oddziały wojskowe formowane w Rosji, które podejmowały tragiczne działania przedostania się do kraju lub na Zachód oraz oddziały formowane na obczyźnie we Francji celem powrócenia do niepodległej Ojczyzny.

11 listopada 1918 roku, w miejscowości Compiegne, pod Paryżem przedstawiciele pokonanych kajzerowskich Niemiec podpisali rozejm, któy oznaczał zakończenie Iwojny swiatowej. Koniec wojny, masowe wystapienia zbrojne w Niemczech, przeradzający się w ruchy rewolucyjne, były sygnałem do masowego rozbrajania zdemoralizowanych garnizonów niemieckich na okupowanych terenach tzw. Kongresówki. Akcją kierowała Komenda Główna POW z komendantem Edwardem Rydzem Śmigłym na czele i Tajna Organizacja Wojskowa gen. Józefa Dowbora – Muśnickiego. Bieg wydarzeń, ustanowienie 26 października w Krakowie PKL, stanowiącego przeciwwagę dla powołanej w 1916 r. Rady Regencyjnej, utworzenie w nocy z 6/7 listopada w Lublinie Rządu ludowego z Ignacym Daszyńskim na czele, powrót brygadiera Józefa Piłsudskiego z Magdeburga , przyspieszyły bieg wydarzeń w kraju.

W ciągu kilku dni oddziały wojsk niemieckich zostały rozbrojone i wyznaczonymi trasami powróciły do swego kraju . 11 listopada Rada Regencyjna przekazała Józefowi Piłsudskiemu naczelne dowództwo nad Wojskiem Polskim, a 14 listopada pełnię władzy wykonawczej mianując go Naczelnikiem Państwa. Czyn legionowy, Legionów Polskich i Legionu Puławskiego, wysiłek zbrojny I Korpusy gen, Józefa Dowbora-Muśnickiego, II Korpusu gen. Józefa Hallera , „bajończyków" torował drogę do niepodległości, składał się na wielki, zbiorowy czyn społeczeństwa polskiego, w drodze do niepodległości.

dr Wiesław Leszek Ząbek

SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA II RZECZYPOSPOLITEJ

Użycie słowa sukces w odniesieniu do stosunków społeczno-kulturowych w II RP jest najdelikatniej mówiąc daleko idącym uproszczeniem jeśli nie nadużyciem wobec rzeczywistości historycznej w latach 1918-1939, w której konstytucja marcowa z 1921 istotnie gwarantowała Polakom równość wobec prawa, poszanowanie własności wolności osobistej i szereg innych swobód. Z ich przestrzeganiem władze państwowe miały jednak duże kłopoty i nie wahały się używać broni przeciwko własnym obywatelom. Do największych starć doszło 6 Listopada 1923r. w Krakowie, kiedy wojsko zaatakowało robotników protestujących przeciwko biedzie i hiperinflacji. Wywiązały się regularne walki uliczne, w których zginęło 18 demonstrantów i 14 żołnierzy.

W okresie Wielkiego Kryzysu w Polsce policja wielokrotnie używała broni wobec chłopów protestujących przeciwko spadkom cen produktów rolnych. 5 czerwca 1932 roku, w czasie 10-cio tysięcznej manifestacji pod Łapanowem [niedaleko Krakowa] od kul policjantów padło 5-u chłopskich demonstrantów. Według Fenicjana Sławoja Skłodowskiego, w czasie tłumienia wystąpień społecznych w latach 1932-1937 śmierć poniosło łącznie 818 osób. Praca i własności mas społecznych międzywojennej polski były dobrami luksusowymi. Wsie trafił głód ziemi, wśród 17-18 milionów polskich chłopów połowę stanowili małorolni, którzy musieli podejmować dodatkową pracę poza własnymi karłowatymi gospodarstwami aby wyżywić rodziny. Fatalne było położenie tzw. robotników rolnych, którzy wędrowali po kraju w poszukiwaniu zatrudnienia, mieszkając wraz z rodzinami w szałasach, a nawet leśnych ziemiankach. Środowiskom robotniczym doskwierało bezrobocie, ciasnota i brak higieny. W jednym z pamiętników robotniczych z połowy lat 30-tych znajdujemy taki o to opis Warszawskiej Pragi: *„Na ulicy Brukowej w drewnianej komórce mieszkały 3 rodziny żydowskie, a na środku wygospodarowały dość miejsca, by znaleźć miejsce do spania pracującym w okolicy furmanom".* Jak już wspominano margines społeczny stanowił w II RP aż 2% ludności co oznaczało, że 500-600 tysięcy jej mieszkańców żyło z przestępczości i włóczęgostwa. W czasach wielkiego kryzysu, w wielu ubogich rodzinach jedynym źródłem dochodu stała się prostytucja żon, sióstr i córek. Wynajęcie Pani wykonującej najstarszy zawód świata, kosztowało zaledwie równowartość 1 litra śmietany lub 3 kilogramów cebuli. Prostytucja była zresztą w międzywojennej Polsce zupełnie legalna, a trudniące się nią kobiety musiały posiadać specjalne książeczki zdrowia, kontrolowane przez policję. Istotą części marginesu społecznego stanowili bezdomni,

którzy na początku lat 30-tych w Warszawie stanowili ok. 20 tys. Zasiedlenie miast w II RP było charakterystyczne dla państw zapóźnionych ekonomicznie, takie jakie współcześnie spotykamy np. w krajach Ameryki łacińskiej. Zwana Paryżem północy Warszawa miała u progu niepodległości ponad milion mieszkańców, będąca na drugim miejscu Łódź prawie trzykrotnie mniej tj. ok. 450 tys., zaś trzeci Lwów pięciokrotnie mniej 219 tys. Sposobem ucieczki przed panującą w kraju biedą była emigracja zawodowa.

Z Polski międzywojennej emigrowało ok. 2 milionów 200 tys. osób, z czego najwięcej bo 250 tys. do USA, ok 210 tys. do Francji i ponad 160 tys. do Niemiec. Realny ubytek ludności wynosił ok. miliona obywateli, ponieważ na terytorium odnowionej Polski osiedliło się ok. miliona imigrantów, głównie Polaków, którzy po odzyskaniu niepodległości przybyli z dawnych państw zaborczych lub z ziem, które po ukształtowaniu granic znalazły się poza Polska.

Wiele do życzenia pozostawiał system szkolnictwa. Należy przede wszystkim podkreślić, że kształcenie w szkolnictwie średnim było płatne, co zamykało możliwość awansu społecznego dzieciom z rodzin mniej zamożnych i wiejskich. Na wsiach infrastruktura szkolna byłą więcej niż uboga, dominowały jedno lub dwu zbiorowe budynki szkolne kryte strzechą, w których uczyła się młodzież w jednej grupie pod kierunkiem jednego nauczyciela. W ciągu siedmiu lat realizował się program szkoły czteroklasowej. Dlatego przed drugą wojną światową nadal było w Polsce 15% analfabetów, chociaż należy pamiętać, że twarde dane ze spisu powszechnego w roku 1931 mówią o 23% obywateli polskich nie potrafiących czytać i pisać.

Powszechnie wiadomo, że wielkim problemem międzywojennym Polski były mniejszości narodowe. W 35 milionowym społeczeństwie Polacy stanowili ok 68% obywateli, największa mniejszością narodowa byli Ukraińcy - 14%, a drugą byłą mniejszość żydowska - 9%. Ponadto terytorium RP zamieszkiwało ok 3% Białorusinów i 2% Niemców. Wśród 5 milionów Ukraińców żyjących w Polsce dominowała wrogość lub co najwyżej obojętność wobec państwa polskiego. Panowało wśród nich przekonanie, że Polacy w 1920 roku zdradzili Semena Pelturę pozostawiając go na pastwę Bolszewików, a włączając do swojego państwa Galicję wschodnią. Polacy podzielili się z nimi obszarem na których powinna powstać niepodległa Ukraina. Wrogość wzbudzała kwestia reformy rolnej na kresach. Zgodnie z ustawą o reformie rolnej z 1920 r. ziemię na tym obszarze władzę nadawały głównie weteranom wojny polsko-bolszewickiej pomijając zarówno ludność ukraińską jak i białoruską. Powstałe w ten sposób dysproporcje majątkowe powodowały, że ludność ukraińska była podatna zarówno na hasło „Lachy za San" głoszone przez Nacjonalistów jak i postulat odebrania ziem „polskim panom" upowszechniane przez komunistyczne partie zachodniej Ukrainy. W 1930 r. organizacja ukraińskich Nacjonalistów przeprowadziła serię zamachów w Galicji Wschodniej wymierzonych w polskie wsie i instytucje publiczne. Bojówki OUN dokonały ok. 100 podpaleń na terenie województw lwowskiego, tarnopolskiego i stanisławowskiego. Władze aresztowały 30 posłów reprezentujących w sejmie ukraińską mniejszość narodową. Na wcześniej wymienionych obszarach dokonano ponad 5 tys. przeszukań i aresztowano ponad 1700 Ukraińców. To właśnie nacjonaliści z OUN przeprowadzili najbardziej znane zamachy wymierzone w przedstawicieli polskich władz. 29 sierpnia 1931 r. zastrzelili w uzdrowisku Truskiwiec koło Lwowa Tadeusza Hołówkę – posła na sejm i zwolennika pojednania polsko-ukraińskiego. W 1934 r,. członek OUN Hryhorij Maciejko zastrzelił przed Warszawskim klubem towarzyskim przy ul. Foksal Bronisława Pieronackiego, ówczesnego ministra spraw wewnętrznych.

W styczniu 1936 r. na karę śmierci za przygotowanie zamachu został skazany przywódca Organizacji ukraińskich nacjonalistów – Stepan Bandera. Ostatecznie wyrok został zamieniony na karę dożywotniego więzienia, którą odbywał dożywotnio we Wronkach i Brześciu. Wypuszczony na wolność po wybuchu wojny stał się głównym organizatorem ludobójstwa Polaków na Wołyniu. Stosunek 3 milionowej ludności żydowskiej do Polski i Polaków był bardziej przychylny. Podobnie jak mniejszość ukraińska, obywatele wyznania mojżeszowego posiadali swoich przedstawicieli w sejmie, własne szkoły i placówki kulturalne. Wyraźnie podkreślali swoją odrębność obyczajową i religijną od reszty społeczeństwa ze względu na wysoki poziom zamożności. Ludność żydowska stanowiła istotną część polskiej inteligencji. Obywatelami wyznania mojżeszowego było w RP 50% adwokatów i 55% lekarzy. Mimo możliwości dostatecznego i spokojnego życia dużą popularnością wśród polskich Żydów cieszył się syjonizm - ideologia zakładająca dobrowolną emigrację Żydów do Palestyny i utworzenie tam własnego państwa. Dysproporcje majątkowe między społecznością żydowską a resztą społeczeństwa doprowadziły w okresie wielkiego kryzysu do licznych napięć i konfliktów między obywatelami Rzeczypospolitej mówiącymi po polsku a tymi którzy posługiwali się językiem Jidysz. Od 1929 r. dużej części Polaków, żyło się bardzo źle i za swoją biedę obwiniali Żydów. Na wyższych uczelniach w Warszawie, Wilnie i Lwowie studenci związani ze stronnictwem Narodowym i Obozem Narodowo-Radykalnym domagali się utworzenia tzw. „gett ławkowych" tj. skupienia wszystkich studentów - Żydów w określonych miejscach sal wykładowych. Żądano też zastosowania tzw. numerus clasusus, czyli liczby zamkniętej, co oznaczało przyznanie studentom żydowskim miejsc na studiach, w liczbie równej procentowemu udziałowi tej ludności w całym społeczeństwie polskim. W dużych miastach i na tzw. prowincji miały miejsce przypadki wybijania szyb lub dewastacji żydowskich sklepów i zakładów usługowych. Wśród części elit artystycznych i kulturalnych reakcją na kryzys była aktywizacja nurtu laicko-modernistycznego zainteresowanie kubizmem oraz futuryzmem. Wielki kryzys uruchomił wszystkie konflikty drzemiące w społeczeństwie II Rzeczypospolitej. Nikt nie posłuchał Stefana Żeromskiego, gdy przedstawił w 1918 r. jasną koncepcję budowy nowoczesnego społeczeństwa odrodzonej Polski: *„Panowie polscy, szlachta i dziedzice muszą się ograniczyć, zdjąć złoty pas, kontusz i kołpak z czaplim piórem. Muszą wejść w lud, stać się ludem, w zamian ujrzą własnymi oczyma jak ich kapitały martwe i pasywne, leżące w postaci kup złota w bankach angielskich i innych, przemieniają się w dobra i kapitały aktywne w postaci szczęścia ludzkiego i dobra na ziemi".*

Oprac. Michał Uliczny
uczeń LO w Warszawie

IMIENINY MARSZAŁKA JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO

ZARZĄD KRAJOWY ZPRP 19.03.2019 R. WARSZAWA

„Polska bez własnego wybrzeża morskiego i bez własnej floty nie będzie nigdy ani zjednoczona, ani niepodległa, ani samodzielna gospodarczo i politycznie, ani szanowana w wielkiej rodzinie państw i narodów, ani zdolna do zabezpieczenia warunków bytu, pracy, postępu i dobrobytu swym obywatelom".

Eugeniusz Kwiatkowski – „Dar Pomorza" 13.VIII. 1930r. /księga pamiątkowa/

niepodległa
POLSKA STULECIE ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI

PORT GDYNIA
PIERWSZY POLSKI PORT

PortGdyniaOfficial